

Antopäivä: 07.03.2019	Voimaantulopäivä: 01.04.2019	Voimassa: Toistaiseksi
--------------------------	---------------------------------	---------------------------

Lainsäädäntö, johon ohje perustuu:

Liikenteen turvallisuusviraston työjärjestys (TRAFI/7289/00.00.01/2013) kohta 24.1.

Muutostiedot:

Versio 4.0. kumoaa Liikenteen turvallisuusviraston 1.4.2018 voimaan tulleen ohjeen TRAFI/217015/03.04.03.01/2018 Kuljettajantutkinnon ajokoe.

Soveltamisala:

Kuljettajantutkinnon ajokoe ja käsittelykoe

Ajokoeohje

1	AJOTAITOA JA AJOTAPAA KOSKEVA KOE	4
2	AJOKOKEEN KESTO JA AJANKÄYTTÖ KOKEESSA	4
3	AJONEUVO	4
4	VARUSTEET	5
5	TULKIN KÄYTTÖ AJOKOKEESSA	5
6	ALKUKESKUSTELU	6
7	LIIKENTEESSÄ AJAMINEN	6
7.1	AJONEUVON VALMISTELU JA TEKNINEN TARKASTUS LIIKENNETURVALLISUUDEN KANNALTA	6
7.1.1	<i>B-, B/96-, BE- luokat, sekä AM/121 -luokka, jossa kiinteä korirakenne</i>	7
7.1.2	<i>A -luokat, AM/120- ja AM/121-luokka, jossa ei ole kiinteää korirakennetta</i>	7
7.1.3	<i>C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D ja DE</i>	8
7.2	LIIKENNETURVALLISUUDEN KANNALTA TESTATTAVAT ERITYISTOIMENPITEET	8
7.2.1	<i>A1-, A2-, A-, B-, B/96- ja AM/121-luokka</i>	9
7.2.2	<i>BE-luokka</i>	9
7.2.3	<i>C-, C1- luokka</i>	9
7.2.4	<i>D1-, D-, D1E- ja DE-luokka</i>	9
7.3	AJOKOEREITTI	10
8	AJOKOKEEN ARVIOINTI	10
8.1	ARVIOINNIN PERUSTEET	10
8.2	ARVIOINTIKOhteet	11
8.2.1	<i>Ajoneuvon käsittely ja hallinta</i>	11
8.2.2	<i>Muiden tienkäyttäjien, erityisesti jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden, huomiointi</i>	12
8.2.3	<i>Liikennetilanteiden ennakointi ja hallinta</i>	12
8.2.4	<i>Oman toiminnan hallinta</i>	13
8.3	AJOKORTTILUOKKIEN ERITYISPIIRTEIDEN HUOMIOIMINEN AJOKOKEESSA	13
8.4	ARVIOINTIASTEIKKO	14
8.5	ITSEARVIOINTI	15
8.6	ARVIOINNIN SUORITTAMINEN	15
9	LOPPUKESKUSTELU	15

LIITE 1	KÄSITTELYKOE LUOKASSA AM/120.....	17
1	KÄYTETTÄVÄ ALUE.....	17
2	MERKITSEMINEN	17
3	NOPEUDEN MITTAAMINEN.....	17
4	TEHTÄVÄT JA NIIDEN SUORITTAMINEN	17
5	TEHTÄVIEN ARVIOINTI JA PÄÄTÖS KÄSITTELYKOKKEESTA	17
6	KÄSITTELYKOKKEEN TEHTÄVÄT AM/120-LUOKAN KAKSIPYÖRÄISELLE MOPOLLE	18
6.1	HIDASAJO.....	18
6.2	PORTIT	18
6.3	TEHOKAS JARRUTUS.....	19
7	KÄSITTELYKOKKEEN TEHTÄVÄT AM/120-LUOKAN KOLMIPYÖRÄISELLE MOPOLLE.....	19
7.1	JARRUTUS JA VÄLITÖN LIIKKEELLELÄHTÖ.....	19
7.2	PUJOTTELU	20
7.3	PERUUTUS.....	20
LIITE 2	KÄSITTELYTEHTÄVÄ LUOKASSA AM/121 ILMAN KIINTEÄÄ KORIRAKENNETTA	21
1	KÄYTETTÄVÄ ALUE.....	21
2	MERKITSEMINEN	21
3	NOPEUDEN MITTAAMINEN.....	21
4	TEHTÄVÄN SUORITTAMINEN	21
5	TEHTÄVÄN ARVIOINTI.....	21
6	KÄSITTELYTEHTÄVÄ	21
LIITE 3	KÄSITTELYKOE LUOKISSA A1, A2 JA A	23
1	KÄYTETTÄVÄ ALUE.....	23
2	MERKITSEMINEN	23
3	NOPEUDEN MITTAAMINEN.....	23
4	TEHTÄVÄT JA NIIDEN SUORITTAMINEN	23
4.1	A-LUOKKIEN KÄSITTELYKOE KOOSTUU VIIDESTÄ TEHTÄVÄSTÄ:	23
5	TEHTÄVIEN ARVIOINTI JA PÄÄTÖS KÄSITTELYKOKKEESTA	23
6	KÄSITTELYKOKKEEN TEHTÄVÄT A-LUOKISSA.....	24
6.1	HITAIDEN NOPEUKSIEN TOIMENPITEET	24
6.2	VÄISTÖ	24
6.3	PORTIT	25
6.4	JARRUTUS JA VÄLITÖN LIIKKEELLELÄHTÖ.....	26
6.5	TEHOKAS JARRUTUS.....	26
LIITE 4	KÄSITTELYKOKKEET LUOKISSA BE, C1E, CE, D1E JA DE JA KÄSITTELYTEHTÄVÄ LUOKASSA D.....	27
1	BE- LUOKKA	27
1.1	KÄSITTELYKOKKEEN TAVOITE	27
1.2	KÄSITTELYKOKKEEN SISÄLTÖ.....	27
1.3	KÄSITTELYKOKKEEN ARVIOINTI JA PÄÄTÖS	29

2	C1E- JA D1E- LUOKKIEN AJONEUVOYHDISTELMÄT	29
2.1	KÄSITTELYKOKEEN TAVOITE	29
2.2	KÄSITTELYKOKEEN SISÄLTÖ.....	30
2.3	KÄSITTELYKOKEEN ARVIOINTI JA PÄÄTÖS	31
3	CE- JA DE- LUOKKIEN AJONEUVOYHDISTELMÄT	32
3.1	KÄSITTELYKOKEEN TAVOITE	32
3.2	KÄSITTELYKOKEEN SISÄLTÖ.....	32
3.3	KÄSITTELYKOKEEN ARVIOINTI JA PÄÄTÖS	33
4	CE- LUOKAN PUOLIPERÄVAUNUYHDISTELMÄ.....	34
4.1	KÄSITTELYKOKEEN TAVOITE	34
4.2	KÄSITTELYKOKEEN SISÄLTÖ.....	34
4.3	KÄSITTELYKOKEEN ARVIOINTI JA PÄÄTÖS	35
5	D- LUOKKA	36
5.1	KÄSITTELYTEHTÄVÄN TAVOITE	36
5.2	KÄSITTELYTEHTÄVÄN SISÄLTÖ	36
5.3	D- LUOKAN KÄSITTELYTEHTÄVÄN ARVIOINTI JA PÄÄTÖS.....	37

1 Ajotaitoa ja ajotapaa koskeva koe

Tällä ohjeella Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkemmat ohjeet kuljettajantutkinnon ajokokeen suorittamisesta.

Ajokokeessa on lisäksi noudatettava, mitä Euroopan parlamentin ja neuvoston 20.12.2006 ajokorteista antamassa direktiivissä 2006/126/EY, ajokorttilaissa (386/2011) ja sen nojalla annetuissa säädöksissä säädetään ja määräyksissä määrätään ajokokeista.

Ajokokeen tavoitteena on varmistua siitä, että ajokorttia suorittava osaa toimia vastuullisena kuljettajana ottaen huomioon turvallisuuden, sosiaalisuuden ja ekologisuuden. Ajokorttia suorittavan on kyettävä tunnistamaan vaaratekijöitä, arvioimaan riskejä sekä omaa toimintaansa ja sen vaikutuksia liikenneturvallisuudelle.

Ajokokeessa ja sitä koskevaa palautetta annettaessa saa ajokorttia suorittavan suostumuksella olla läsnä opettaja tai ohjaaja sekä tarvittaessa tulkki. Ajokokeen vastaanottajalla on oikeus poistaa tutkintoajoneuvosta henkilö, joka häiritsee tutkinnon suorittamista tai pyrkii selvästi vaikuttamaan ajokorttia suorittavan suoritukseen. Opetusta tai kuljettajantutkintoja valvovan viranomaisen edustajalla on oikeus seurata ajokoetta aina, kun hän näkee sen tarpeelliseksi.

Ajokorttia suorittava on ajokokeessa ajoneuvon kuljettaja ja vastuussa ajamisesta, mutta ajokokeen vastaanottajan on pyrittävä estämään mahdollisten onnettomuuksien syntyminen ajokokeen aikana.

Ajokokeeseen pääsyn ikärajoista säädetään ajokorttilain 5 §:ssä.

2 Ajokokeen kesto ja ajankäyttö kokeessa

Luokka	Ajokokeen kokonaiskesto vähintään	Liikenteessä ajamisen aika tiellä vähintään
B, C1, C, D1, D	60 min.	45 min.
AM/121, B/96	45 min.	30 min.
A1, A2, A	50 min.	25 min.
BE	60min.	30min.
C1E, CE, D1E, DE	75 min.	45 min.

Ajokokeen kokonaiskestoön sisältyvät alkukeskustelu, ajoneuvon valmistelu ja tekninen tarkastus liikenneturvallisuuden kannalta, mahdolliset käsittelytehtävät, liikenteessä ajaminen ja loppukeskustelu. A-luokissa sekä BE, C1E, CE, D1E ja DE -luokissa kokonaiskestoön kuuluu lisäksi käsittelykoe. Ajokokeessa liikenneturvallisuuden kannalta testattavat erityistoimenpiteet sisältyvät liikenteessä ajamisen aikaan.

3 Ajoneuvo

Ajokokeessa käytettävää ajoneuvoa koskevista vaatimuksista on säädetty ajokorttidirektiivissä, ajokorttilaissa ja ajokorteista annetussa valtioneuvoston asetuksessa (423/2011).

Ajoneuvossa olevien kuljettajaa avustavien järjestelmien käyttäminen on sallittua. Ajokorttia suorittavan on tunnettava tutkintoajoneuvossa olevien avustavien järjestelmien toiminta ja osattava käyttää niitä oikein.

4 Varusteet

A1-, A2- ja A -luokkien ajo- ja käsittelykokeessa kuljettajalla on oltava seuraavat pakolliset varusteet:

- tieliikennekäyttöön hyväksytty suojakypärä asianmukaisesti kiinnitettynä, sekä ajolasit silloin, kun kypärässä ei ole visiiriä;
- tieliikennekäyttöön tarkoitetut polvisuojilla varustetut moottoripyöräilijän ajohousut;
- tieliikennekäyttöön tarkoitettu kyynärpää- ja olkapääsuojilla varustettu moottoripyöräilijän ajotakki;
- tieliikennekäyttöön tarkoitetut suojilla varustetut moottoripyöräilijän ajokäsineet; sekä
- moottoripyöräkäyttöön tarkoitetut ajojalkineet

Ajohaalari hyväksytään ajokokeessa, jos se täyttää ajotakille ja ajohousuille määrätyt vaatimukset. Varusteiden mahdolliset puutteet (esim. hankaumat, ratkeamat) eivät saa vaikuttaa varusteiden turvallisuuteen. Vaadittujen suojien on oltava ajokokeen aikana varusteissa paikallaan. Asianmukaisten varusteiden käyttäminen on edellytys kokeeseen pääsemiselle.

AM/120 -luokan käsittelykokeessa kuljettajalla on oltava seuraavat pakolliset varusteet:

- tieliikennekäyttöön hyväksytty suojakypärä asianmukaisesti kiinnitettynä, sekä ajolasit silloin, kun kypärässä ei ole visiiriä;
- suojaavat, turvallisuutta lisäävät:
 - o takki, jonka on oltava pitkähihainen, ehjä ja hankausta kestävä materiaalia
 - o housut, joiden on oltava pitkälahkeiset, ehjät ja hankausta kestävä materiaalia
 - o Jalkineet, joiden on oltava tukevut ja umpinaiset

Kuljettajalla on oltava yllä luetellut ajovarusteet myös AM/121-luokan ajokokeessa silloin, kun koe suoritetaan ajoneuvolla, jossa ei ole kiinteää korirakennetta. Asianmukaisten varusteiden käyttäminen on edellytys kokeeseen pääsemiselle.

5 Tulkin käyttö ajokokeessa

Jos ajokorttia suorittavan äidinkieli on muu kuin suomi, ruotsi tai englanti eikä hän hallitse hyvin mitään näistä kielistä, ajokokeen suorittamisessa voi tarvittaessa käyttää apuna tulkkia.

Kokeen suorittaja vastaa tulkin käyttämisestä aiheutuvista kustannuksista.

Tulkki saa kääntää ainoastaan kokeen kulkuun liittyvät ajokokeen vastaanottajan ohjeistuksen sekä toiminta- ja reittiohjeet. Tulkin mahdollisuudet vaikuttaa ajokoesuoritukseen on minimoitava. Mikäli ajokokeen vastaanottajalla herää perusteltu epäily epäasiallisesta toiminnasta (neuvominen, merkinannot) tulkin taholta, ajokokeen vastaanottajan on huomautuksen jälkeen tilanteen jatkuessa poistettava tulkki ajokokeesta. Ajokorttia suorittava saa tehdä kokeen loppuun ilman tulkkia.

6 Alkukeskustelu

Alkukeskustelun tarkoitus on varmistaa edellytykset onnistuneelle ajokoesuoritukselle.

Ajokokeen vastaanottaja tarkastaa ennen kokeen aloittamista ajokorttia suorittavan henkilöllisyyden ja vaadittavat asiakirjat.

Alkukeskustelussa on käytävä aina läpi seuraavat asiat:

- Kokeen tavoitteet ja niiden toteutuminen kokonaisarvioiden kautta;
- Toimintaohjeet kokeen aikana;
 - o Reittiohjeiden antaminen;
 - o Mahdollisuus kysymysten esittämiseen;
 - o Eksyminen ja väärään suuntaan ajaminen;
 - o Keskustelu ajamisen aikana;
- Merkintöjen tekeminen ajamisen aikana; sekä
- Kokeen kesto.

Ajokokeen vastaanottaja kertoo ajokorttia suorittavalle kaikki reittiohjeiden antamisen tavat, joita ajokokeessa voidaan käyttää. Näitä ovat ajotehtävän antaminen, kohteisiin ajaminen, opasteiden seuraaminen, annetun suunnan mukainen ajaminen sekä näiden yhdistäminen. Kohteisiin ajamisessa voidaan käyttää ajokorttia suorittavan itsensä valitsemissä sekä ajokokeen vastaanottajan asettamissa kohteissa. Ajokorttia suorittavalta ei edellytetä paikallistuntemusta. Kohteisiin ajettaessa ohjeistaminen voi tapahtua myös ajokorttia suorittavan navigaattoria käyttäen. Ajokokeen vastaanottajan on annettava ajo-ohjeet oikea-aikaisesti ja selkeästi. Ajokokeen vastaanottajan on varmistettava, että ajokorttia suorittava on ymmärtänyt annetun ohjeen.

Ajokorttia suorittavalla on aina kokeen aikana mahdollisuus kysyä annetuista ohjeista. Ajokorttia suorittava saa valita, keskustellaanko kokeen aikana vai ei.

Ajokokeen vastaanottajan on alkukeskustelussa varmistuttava, että ajokorttia suorittava tietää mitä häneltä kokeessa odotetaan.

7 Liikenteessä ajaminen

7.1 Ajoneuvon valmistelu ja tekninen tarkastus liikenneturvallisuuden kannalta

Ennen liikkeelle lähtöä ajokorttia suorittavan on osoitettava, että hän pystyy valmistautumaan turvalliseen ajoon. Ajoneuvon valmistelu ja tekninen tarkastus arvioidaan osana ajoneuvon hallinnan kokonaisuutta sekä vastuullisena kuljettajana toimimista. Ajokorttia suorittavan on varmistuttava ennen käsittely- ja ajokoea siitä, että ajoneuvo tai ajoneuvoyhdistelmä on tie-liikennekelpoinen.

Ajokorttia suorittavan on kyettävä itsenäisesti suorittamaan ajoneuvon valmistelu ja tekninen tarkastus liikenneturvallisuuden kannalta. Tämä tarkoittaa valmiutta kertoa, näyttää ja suorittaa tarvittavat säätötoimenpiteet ajoneuvon valmistelemiseksi turvalliseen ajoon sekä ajoneuvon tekniseen tarkastukseen. Ajoneuvon valmistelussa ja teknisessä tarkastuksessa ajokokeen

vastaanottajan on mahdollisuuksien mukaan otettava huomioon esimerkiksi vuodenaika ja keli, jotta tarkastuksen kohde olisi luonteva osa tavanomaista ajamista.

Ajoneuvon tekninen tarkastus suoritetaan soveltuvin osin liikenteessä ajon aikana, jolloin ajokorttia suorittavan on ajokokeen vastaanottajan pyynnöstä valittava turvallisuuden kannalta sopiva paikka toimenpiteen suorittamiselle.

7.1.1 B-, B/96-, BE- luokat, sekä AM/121 -luokka, jossa kiinteä korirakenne

Ajokokeen vastaanottaja varmistaa, että ajokorttia suorittava hallitsee ajoneuvon valmistelun turvalliseen ajoon.

Ajoneuvon valmistelu turvalliseen ajoon

- Ajoasennon säätäminen
- Taustapeilien säätäminen
- Turvavöiden säätäminen
- Pääntukien mahdollinen säätäminen
- Ovien kiinniolon varmistaminen

Ajoneuvon teknisessä tarkastuksessa ajokokeen vastaanottaja valitsee satunnaisesti vähintään yhden tarkastuksen kohteen alla olevasta luettelosta.

Ajoneuvon tekninen tarkastus

- Hallintalaitteiden toiminta
- Valojen toiminta ja käyttö
- Heijastimien kunto
- Suuntamerkinantolaitteen toiminta
- Äänimerkinantolaitteen toiminta
- Varoitus- ja merkkivalojen merkityksen ymmärtäminen
- Renkaiden kunto
- Ohjauksen kunto
- Jarrujen kunto
- Öljyjen tai nesteiden määrien tarkastaminen

7.1.2 A -luokat, AM/120- ja AM/121-luokka, jossa ei ole kiinteää korirakennetta

Ajokokeen vastaanottaja varmistaa, että ajokorttia suorittava hallitsee ajoneuvon valmistelun turvalliseen ajoon.

Ajoneuvon valmistelu turvalliseen ajoon

- Ajovarusteiden tarkastaminen; esimerkiksi suojakypärän, -jalkineiden, -vaatteiden ja -käsineiden käyttö.
- Sivupeilien säätäminen

Ajoneuvon teknisessä tarkastuksessa ajokokeen vastaanottaja valitsee satunnaisesti vähintään yhden tarkastuksen kohteen alla olevasta luettelosta.

Ajoneuvon tekninen tarkastus

- Hallintalaitteiden toiminta
- Valojen toiminta ja käyttö
- Heijastimien kunto
- Suuntamerkinantolaitteen toiminta
- Äänimerkinantolaitteen toiminta

- Varoitus- ja merkkivalojen merkityksen ymmärtäminen
- Renkaiden kunto
- Ohjauksen kunto
- Jarrujen kunto
- Öljyjen ja nesteiden tarkastaminen
- Mahdollisten nestevuotojen tarkastaminen

7.1.3 C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D ja DE

Ajokokeen vastaanottaja varmistaa, että ajokorttia suorittava hallitsee ajoneuvon valmistelun turvalliseen ajoon ja ajoneuvon teknisen tarkastuksen.

Ajoneuvon valmistelu turvalliseen ajoon

- Ajoasennon säätäminen
- Taustapeilien, turvavöiden ja pääntukien säätäminen
- Reitin suunnittelu ja navigointi (valinnainen)

Ajoneuvon tekninen tarkastus

Kaikki luokat:

- Jarru- ja ohjaustehostinjärjestelmien tarkistaminen; pyörien, pyörän muttereiden, lokasuojien, tuulilasin, ikkunoiden ja tuulilasinpyyhkimien kunnan sekä öljyjen ja nesteiden (esim. moottoriöljy, jäähdytysneste, pesuneste) tarkistaminen; kojetaulun tarkistaminen ja käyttö, mukaan lukien asetuksessa (ETY) N:o 3821/85 määritellyt valvontalaitteet
- Ilmanpaineen, ilmasäiliöiden ja jousituksen tarkistaminen
- Lisäksi pistokokeena vähintään yksi seuraavista: renkaiden, ohjauksen, jarrujen, valojen käyttö, heijastimien, suuntamerkin- ja äänimerkinantolaitteiden kunnan tarkistaminen

Lisäksi luokissa C1, C, C1E ja CE:

- Ajoneuvon kuormaukseen liittyvien turvallisuustekijöiden tarkistaminen: kuormatila, peitteet, kuormatilan ovet, kuormausmekanismi (tarvittaessa), ohjaamon lukitus (tarvittaessa), kuormaus tapa, kuorman varmistaminen

Lisäksi luokissa C1E, CE, D1E ja DE

- Kytkenämekanismien, jarrujen ja sähkökytkentöjen tarkistaminen

Lisäksi luokissa D1, D, D1E ja DE

- Kyky toteuttaa erityisiä ajoneuvon turvallisuuteen liittyviä toimenpiteitä; korin, käyttöovien ja hätäpoistumisteiden sekä ensiapuvälineiden, sammutuslaitteiden ja muiden turvalaitteiden valvonta

Jos ajokoe suoritetaan välittömästi käsittelykokeen jälkeen, ei käsittelykokeessa tehtyjä tarkastuksia tarvitse suorittaa uudelleen.

7.2 Liikenneturvallisuuden kannalta testattavat erityistoimenpiteet

Ajokokeen yhteydessä ajokorttia suorittavan on suoritettava liikenneturvallisuuden kannalta testattavia erityistoimenpiteitä.

Valitut erityistoimenpiteet toteutetaan itsenäisinä ajotehtävinä ajoreitillä ja ne voidaan kytkeä kohteeseen ajamiseen. Tavoitteena on mahdollisimman itsenäinen ja normaali ajamisen kokonaisuus. Toimenpiteiden arvioinnissa huomioidaan ajokorttia suorittavan vastuullinen toimintatapa suhteessa liikenneympäristöön ja muihin liikenteessä toimijoihin.

Ajokokeen vastaanottajan on varmistettava erityistoimenpiteitä valitessaan, että kaikki erityistoimenpiteet tulevat vuorotellen tehdyiksi eri ajokokeissa.

Liikenneturvallisuuden kannalta testattavat erityistoimenpiteet ovat käsittelytehtäviä. Tehtävät ovat ohjeen kohdissa 7.2.1 – 7.2.4 ja ne suoritetaan liikenteessä ajamisen aikana AM/121-, A1-, A2-, A-, B-, B/96-, BE-, C-, C1-, D- ja D1-luokissa. Käsittelytehtävät arvioidaan osana ajokorttia suorittavan kokonaissuoritusta.

Luokissa A1, A2 ja A sekä luokissa BE, C1E, CE, D1E ja DE on lisäksi erillinen käsittelykoe ennen ajokoetta liikenteessä. Näiden käsittelykokeiden tehtävät on lueteltu tämän ohjeen liitteissä 3 ja 4. Luokassa AM/121, jos ajokoe suoritetaan ajoneuvolla, jossa ei ole umpinaista korirakennetta, suoritetaan erillinen käsittelytehtävä ennen liikenteessä ajamista osana ajokoetta (liite 2). D-luokassa suoritetaan erillinen käsittelytehtävä, joka on kuvattu tämän ohjeen 4 liitteen 5 kohdassa.

7.2.1 A1-, A2-, A-, B-, B/96- ja AM/121-luokka

Seuraavista toimenpiteistä ajokokeen vastaanottaja valitsee ja jokaisessa ajokokeessa suoritetaan vähintään kaksi toimenpidettä, joista ainakin toinen on tehtävä peruutusvaihdetta käyttäen (ei koske ajoneuvoja, joissa ei ole peruutusvaihdetta):

- Peruutus suoraan tai kulman ympäri (ei niissä ajokokeissa, jotka suoritetaan ajoneuvolla, jossa ei ole peruutusvaihdetta)
- U-käännös
- Ajoneuvon pysäköinti
- Mäkilähtö

Lisäksi jokaisessa B-luokan ajokokeessa on suoritettava ajoneuvosta nouseminen, joka yhdistetään liikenneturvallisuuden kannalta testattavaan erityistoimenpiteeseen, kuten ajoneuvon pysäköintiin liikenteessä.

7.2.2 BE-luokka

- Turvallinen pysäköinti kuormausta/purkamista varten

7.2.3 C-, C1- luokka

- Turvallinen pysäköinti kuormausta/purkamista varten lastaussillan tai -laiturin tai vastaavan rakennelman luo.

Lisäksi luokissa C1 ja C on suoritettava peruuttaminen mutkassa.

7.2.4 D1-, D-, D1E- ja DE-luokka

- Turvallinen pysäköinti linja-auton matkustajien ottamista tai jättämistä varten.

7.3 Ajokoereitti

Liikenteessä ajaminen tapahtuu väylillä, joilla kyseessä olevan ajoneuvoluokan ajoneuvoilla muutenkin ajetaan. Ajokokeen liikenteessä ajamisen osuudessa ajokoereitit ja ajotehtävät on valittava suoritettavan ajokorttiluokan mukaisesti.

Monipuoliset liikenneympäristöt mahdollistavat ajokokeen suorittajan osaamisen kattavan arvioinnin. Jokaisessa ajokokeessa on ajettava mahdollisimman vaihtelevissa liikenneympäristöissä siten, että kaikissa ajokokeissa vähintään kolmasosa ajasta on ajettava tiellä, jonka nopeusrajoitus on vähintään 60 km/h. Ajokokeen aikana on ajettava aina myös tiellä, jonka nopeusrajoitus on vähintään 80 km/h. Tässä mainitut nopeusrajoitusvaatimukset koskevat ajokoikeita, jotka suoritetaan ajoneuvoilla, joiden rakenteelliset nopeudet nämä nopeudet sallivat. Ajokoereitillä on esiinnyttävä monipuolisesti kuljettajan tyyppillisesti kohtaamia liikennetilanteita sekä erilaisia liikennetiheyksiä. Erityistä huomiota on kiinnitettävä siirtymiseen eri nopeusrajoitusalueilta toiselle.

8 Ajokokeen arviointi

Ajokokeessa liikenteessä ajamiseen liittyy seuraavia tavanomaisia liikennetilanteita ja kokeessa arvioidaan ajokorttia suorittavan turvallista ja itsenäistä toimintatapaa niissä:

- Liikkeelle lähtö pysäköinnin ja pysähtymisen jälkeen
- Liikenteestä poistuminen, esimerkiksi pysäköintialueelle tai piha-alueelle
- Ajaminen suoralla ja mutkissa
- Vastaantulevan liikenteen kohtaaminen myös ahtaissa paikoissa
- Tienristeykset, eri risteystyypit huomioiden
- Risteysalueiden ja liittymien lähestyminen ja ylittäminen
- Kääntyminen
- Kaistanvaihto
- Liittyminen liittymiskaistalta ja poistuminen erkanemiskaistalle
- Muun liikenteen ohittaminen ja ohitetuksi tuleminen
- Esteiden, esim. pysäköityjen autojen, sivuuttaminen
- Erityisissä tiejärjestelyissä ajaminen
- Toiminta kiertoliittymissä, tasoristeyksissä, raitiovaunu-/linja-autopysäkkien läheisyydessä tai suojateiden läheisyydessä
- Eri nopeusalueilla ajaminen
- Ajoneuvosta nouseminen

Kaikissa tilanteissa arvioidaan ajokorttia suorittavan kykyä hallita ajoneuvo ja ajaa liikenteessä turvallisesti ja sujuvasti.

Ajokokeen vastaanottaja tekee päätöksen ajokokeen hyväksymisestä tai hylkäämisestä. Päätös kerrotaan ajokorttia suorittavalle loppukeskustelun alussa. Päätös perustuu ajokorttia suorittavan kokonaissuoritukseen ajokokeessa. Hyväksytyssä ajokokeessa ajokokeen vastaanottaja tuntee olonsa turvalliseksi koko kokeen ajan.

8.1 Arvioinnin perusteet

Ajokokeen vastaanottaja arvioi ajokokeessa ajokorttia suorittavan suorituksen kokonaisuutena. Ajokorttia suorittavalla on oltava riittävät tiedot ja osaaminen kuljettajana toimimisesta, ajami-

sen perustaidoista sekä vastuullisesta ajotavasta. Omasta tai muiden toiminnasta sekä olosuhteista syntyvien vaaratekijöiden tunnistaminen ja asianmukainen toiminta riskien ja vaarallisten tilanteiden välttämiseksi ovat olennainen osa kokonaisuutta.

Arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota siihen, miten hyvin ajokorttia suorittava kykenee itsenäisesti soveltamaan ajamisen perustaitoja turvallisesti ja sujuvasti erilaisissa liikennetilanteissa. Selkeät puutteet perustaitojen hallinnassa lisäävät onnettomuusriskiä ja vaarantavat ajokorttia suorittavan oman sekä muiden tienkäyttäjien turvallisuuden.

Vastuulliseen ajotapaan kuuluu mukautuva, määrätietoinen, ennakoiva, turvallinen ja ympäristön huomioiva ajaminen sekä tie- ja sääolosuhteiden, muun liikenteen ja erityisesti vaaralle alttiimpien tienkäyttäjien huomioon ottaminen.

8.2 Arviointikohteet

Ajokokeen arviointi jakautuu neljään arviointikohteeseen, jotka yhdessä muodostavat vastuullisen kuljettajan osaamisen:

- Ajoneuvon käsittely ja hallinta;
- Muiden tienkäyttäjien, erityisesti jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden, huomiointi;
- Liikennetilanteiden ennakointi ja hallinta;
- Oman toiminnan hallinta.

8.2.1 Ajoneuvon käsittely ja hallinta

Ajokorttia suorittava hallitsee ajoneuvonsa, sen liikesuunnan, nopeuden ja tilantarpeen. Hän ymmärtää ajoneuvon käsittelyyn ja hallintaan liittyvät riskit ja oman vastuunsa siinä. Hän osaa käyttää kaikkia ajoneuvon hallintalaitteita ja turvavarusteita ja ymmärtää vastuunsa matkustajien turvallisuudesta. Hän tuntee taloudellisen ja ympäristöä huomioivan ajotavan ja ajoneuvon käytön.

Ajokorttia suorittava

- on omaksunut ajoneuvon valmistelun turvalliseen ajamiseen ja teknisen tarkastuksen
- ottaa huomioon matkustajien turvallisuuden
- osaa käyttää asianmukaisesti ajoneuvon hallintalaitteita, tuntee sen mahdolliset avustavat järjestelmät eikä niiden käyttäminen estä tai häiritse muun liikenteen tarkkailua ja ajamista
- kykenee säätelemään ajoneuvon nopeutta ja hallitsee käytettävän ajonopeuden sekä ajoneuvon liikesuunnan
- tietää ajoneuvon massan, koon, mitat ja ulottuvuudet sekä hallitsee ajoneuvon suunnan ja tilantarpeen ja ottaa huomioon muiden tilantarpeen liikenteessä
- hallitsee ajotavan, jolla varmistetaan turvallisuus ja vähennetään polttoaineen kulutusta ja päästöjä kiihdytettäessä ja hidastettaessa vauhtia sekä ylämäkeen ja alamäkeen ajettaessa

Lisäksi luokissa BE, C1, C, C1E, CE, D1, D, D1E ja DE ajoneuvon käsittelyn ja hallinnan arvioinnissa on erityisesti otettava huomioon seuraavat asiat:

- turvavöiden, taustapeilien, niskatuen ja istuimen asianmukainen käyttö;
- valojen (tarvittaessa) ja muiden varusteiden asianmukainen käyttö;

- kytkimen, vaihteiston, kaasupolkimen, jarrujärjestelmien (mukaan luettuna mahdollinen apujarrujärjestelmä) ja ohjauksen asianmukainen käyttö;
- ajoneuvon hallinta erilaisissa olosuhteissa ja nopeuksissa;
- ajoneuvon vakaus tiellä; sekä
- ajoneuvon paino, mitat ja ominaisuudet.

Luokissa BE, C1, C, C1E, CE, D1E ja DE ajoneuvon käsittelyn ja hallinnan arvioinnissa on erityisesti otettava huomioon seuraavat asiat:

- kuorman paino ja tyyppi (ainoastaan BE-, C-, CE-, C1-, C1E-, DE- ja D1E-luokka);
- matkustajien mukavuus (ainoastaan D-, DE-, D1- ja D1E-luokka) (tasainen ajo ilman nopeita kiihdytyksiä ja äkkijarrutuksia)
- sujuva ja taloudellinen ajaminen siten, että toiminta on muiden tienkäyttäjien ennakoitavissa

8.2.2 Muiden tienkäyttäjien, erityisesti jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden, huomiointi

Ajokorttia suorittava hallitsee vuorovaikutuksen muiden tienkäyttäjien kanssa. Hän noudattaa liikennesääntöjä ja liikenteen ohjausta ja pitää riittävät etäisyydet sekä toimii joustavasti ja huomaavaisesti muita tienkäyttäjiä kohtaan. Hän kiinnittää erityistä huomiota vaaralle alttiisiin jalankulkijoihin ja pyöräilijöihin ja toimii turvallisuutta edistävästi myös vaativissa, riskiä aiheuttavissa olosuhteissa

Ajokorttia suorittava:

- seuraa aktiivisesti muuta liikennettä, tunnistaa riskiä lisäävät tilanteet, tiedostaa ja havainnoi katvealueet
- toimii joustavasti ja huomaavaisesti muita tienkäyttäjiä kohtaan
- huomioi ja havainnoi jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden aikomukset sekä osoittaa väistämisen hidastamalla nopeutta ja tarvittaessa pysähtymällä
- antaa riittävän tilan jalankulkijoille ja pyöräilijöille
- huomioi muun liikenteen erityispiirteet ja hallitsee turvallisen etäisyyden pitämisen muihin ajoneuvoihin kaikissa tilanteissa ja olosuhteissa
- tiedostaa eri liikenneympäristöjen merkityksen havainnoinnille ja vuorovaikutukselle
- hallitsee asianmukaiset merkinannot
- noudattaa tarvittavaa varovaisuutta ajoneuvosta noustaessa ja ottaa huomioon matkustajien turvallisuuden ajoneuvosta noustaessa
- Ymmärtää, että muut tienkäyttäjät eivät tiedosta ajoneuvon tai ajoneuvoyhdistelmän ominaisuuksia ja erityispiirteitä, ja osaa sopeuttaa oman toimintansa tämän mukaiseksi

8.2.3 Liikennetilanteiden ennakointi ja hallinta

Ajokorttia suorittava havainnoi aktiivisesti liikenteen tapahtumia ja muiden tienkäyttäjien aikoja ja hänen oma toimintansa on ennakoitavaa. Hän säätelee ajonopeuttaan niin, että jää aikaa tunnistaa mahdolliset riskit ja vaaratilanteiden syntyminen ja valita oikea toimintatapa vaaran välttämiseksi. Ennakoimalla liikennetilanteita hän kykenee edistämään liikenteen turvallisuutta, sujuvuutta ja vähentämään ympäristöön vaikuttavia haittoja.

Liikennetilanteiden ennakoinnin ja hallinnan arviointi koostuu seuraavista osa-alueista:

Ajokorttia suorittava

- tunnistaa liikennetapahtumiin liittyvät mahdolliset vaaratekijät sekä riskien ja vaaratilanteiden syntymisen ja osaa reagoida tilanteisiin ajoissa siten, että äkillisten toimenpiteiden tarvetta ei tule
- osaa käyttää oikeaa tilannenopeutta
- varautuu sujuvaan lähtöön ajovuoroa odottaessa
- käyttää suuntamerkkiä ja ryhmittyy turvallisuutta ja sujuvuutta edistävästi
- toimii oikein tilanteissa, joissa näkyvyys on rajoitettu
- hallitsee taloudellisen ajamisen perusteet
- suuntaa katseen siten, että on tietoinen tapahtumista edessä, sivuilla ja takana sekä tiedostaa ja havainnoi katvealueet
- noudattaa liikennesääntöjä ja liikenteenohjausta
- ajaa turvallisesti, johdonmukaisesti ja sujuvasti
- kykenee suunnittelemaan ajoreitin ja osaa huomioida siinä ajoneuvoon, liikenneolosuhteisiin ja liikenneympäristöön liittyvät asiat

8.2.4 Oman toiminnan hallinta

Ajokorttia suorittava tunnistaa omasta osaamisestaan, omasta itsestä ja sosiaalisesta ympäristöstään aiheutuvat vaaratekijät ja riskit sekä kykenee hallitsemaan näitä riskejä siten, että pystyy toimimaan rauhallisesti ja keskittymään oikeaan toimintatapaan ajotehtävässä sekä toimimaan vastuullisena ja itsenäisenä kuljettajana.

Oman toiminnan hallinnan arviointi koostuu seuraavista osa-alueista:

Ajokorttia suorittava

- toimii rauhallisesti osoittaen samalla päättäväisyyttä kaikissa toimenpiteissä
- toimii huolellisesti ja järjestelmällisesti erilaisissa liikennetilanteissa
- osaa toimia harkitusti ajoreitin toteuttamisessa, sekä tilanteessa, jossa valitun ajoreitin käyttö ei ole mahdollista
- keskittyy ajosuoritukseen ja liikennetilanteiden hallintaan
- suhtautuu muihin tienkäyttäjiin ymmärtäväisesti ja asianmukaisesti
- toimii itsenäisesti ja vastuullisesti liikenteessä
- suhtautuu vastuullisesti omiin taitoihinsa kuljettajana
- tunnistaa omasta osaamisestaan ja mielentilastaan aiheutuvat riskit sekä kykenee hallitsemaan niitä

8.3 Ajokorttiluokkien erityispiirteiden huomioiminen ajokokeessa

Ajokokeen vastaanottajan on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, miten ajokorttia suorittava tunnistaa kyseisen ajoneuvoluokan ajoneuvon kuljettamiseen liittyviä erityisiä vaaratekijöitä ja miten hän ennakoii ja varautuu näistä aiheutuviin riskeihin.

AM/120- ja AM/121-luokat

Ajokokeen vastaanottajan on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, miten ajokorttia suorittava tunnistaa vaaratekijät, jotka liittyvät ajoneuvon suojattomuuteen ja näkymiseen liikenteessä, sekä ajoneuvon rakenteellisen nopeuden vaikutuksiin ja miten ajokorttia suorittava hallitsee näitä riskejä.

A-luokat

Ajokokeen vastaanottajan on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, miten ajokorttia suorittava tunnistaa vaaratekijät, jotka liittyvät ajoneuvon suojattomuuteen ja näkymiseen liikenteessä, sekä moottoripyöräilyn erityispiirteisiin ja miten ajokorttia suorittava hallitsee näitä riskejä.

C1-, C-, D1-, D-luokat

Ajokokeen vastaanottajan on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, miten ajokorttia suorittava tunnistaa vaaratekijät, jotka liittyvät ajoneuvon kokoon, kuljetustehtävään sekä muihin liikenteessä toimijoihin ja miten ajokorttia suorittava hallitsee näitä riskejä.

Lisäksi luokissa C, CE, D ja DE ajokokeessa on huomioitava erilaisten jarrujärjestelmien käyttö (muiden hidastusjärjestelmien kuin käyttöjarrujen käyttö).

8.4 Arviointiasteikko

Ajokorttia suorittavan toiminta ja osaaminen arvioidaan jokaisen arviointikohteen osalta asteikolla 1 – 5.

1 Heikko, selvästi puutteellinen arvioitavan osa-alueen hallinta

Ajokorttia suorittava on osoittanut toiminnallaan omaavansa vielä selkeitä, vakavia puutteita osa-alueen hallinnassa ja/tai hänen ajovirheensä tai ajotapansa on vaarantanut välittömästi tutkintoajoneuvon matkustajien tai muiden tienkäyttäjien turvallisuuden. Tämä voi ilmetä esimerkiksi ajokokeen vastaanottajan ajoon puuttumisena tai siinä, että toinen osapuoli on joutunut äkillisesti reagoimaan välttääkseen onnettomuuden syntymisen.

2 Välttävä, keskitasoa heikompi arvioitavan osa-alueen hallinta

Ajokorttia suorittava on osoittanut toiminnallaan omaavansa vielä puutteita osa-alueen hallinnassa. Osa-alueen taidot ja osaaminen ovat jo aluillaan, mutta toiminnan hallinta on vielä heikkoa. Vaaratekijöiden tunnistaminen ja niistä aiheutuvien riskien ennakoiminen on heikkoa. Ajokorttia suorittava ei kykene vielä ajamaan itsenäisesti ja vastuullisesti eikä ajaminen ole muutoinkaan riittävän sujuvaa.

3 Tyydyttävä, keskitasoinen arvioitavan osa-alueen hallinta

Ajokorttia suorittava on osoittanut omaavansa arvioitavan osa-alueen perustaidot ja kykenevänsä soveltamaan niitä useimmissa liikennetilanteissa. Hän kykenee tekemään itsenäisiä päätöksiä liikenteessä ja toimimaan johdonmukaisesti ja vastuullisesti. Hän kykenee tunnistamaan vaaratekijöitä ja ennakoimaan niistä aiheutuvia riskejä liikennetilanteissa ja liikenteessä ajaminen on yleisesti sujuvaa.

4 Hyvä, keskitasoa parempi arvioitavan osa-alueen hallinta

Ajokorttia suorittava on osoittanut toiminnallaan omaavansa arvioitavan osa-alueen kokonaisosaamisen ja kykenee soveltamaan taitojaan vaihtelevissa liikennetilanteissa. Hän osaa toimia vastuullisesti ja pääosin itsenäisesti liikenteessä. Hän kykenee tunnistamaan vaaratekijöitä ja riskejä eri liikennetilanteissa ja osaa toimia ennakoivasti, mikä näkyy sujuvana ja joustavana ajotapana.

5 Kiitettävä, malliksi sopiva arvioitavan osa-alueen hallinta

Ajokorttia suorittava on osoittanut toiminnallaan hallitsevansa arvioitavan osa-alueen kokonaisuutensa. Hän kykenee soveltamaan taitojaan kaikissa tilanteissa. Hän on osoittanut pysyväänsä toimimaan itsenäisenä kuljettajana. Riskien hallinnan taidot ovat selkeästi näkyvissä hänen toiminnassaan. Hän osoittaa olevansa tietoinen vaaratekijöistä ja riskeistä eri tilanteissa ja kykenee arvioimaan niitä ja ennakoimaan tilanteiden kehittymistä ja osaa valita oikean toimintatavan. Hän osaa toimia joustavasti ja omalla toiminnallaan edistää liikenteen turvallisuutta, sujuvuutta ja sitä kautta vähentää myös ympäristölle aiheutuvia haittoja.

8.5 Itsearviointi

Ajokorttia suorittavan on ennen ajokoetta tehtävä itsearviointi omasta osaamisestaan. Itsearvioinnissa käytetään tässä ohjeessa mainittuja arviointikohteita ja arviointiasteikkoja. Arviointi on oltava täytettyä opetus- ja tutkintotodistukseen ajokokeeseen saapuessa.

8.6 Arvioinnin suorittaminen

Ajokokeen vastaanottaja tekee päätöksen kokeen tuloksesta ja kokonaisarvion arviointikohteiden perusteella. Ajokoetta ei voida hyväksyä, jos ajokorttia suorittavan osaaminen jossakin arviointikohteessa on selvästi puutteellista (kokonaisarvio 1) tai jos osaaminen on heikkoa (kokonaisarvio 2) useammassa kuin yhdessä arviointikohteessa.

Koe on hylättävä, jos ajokorttia suorittavan ajovirheet tai ajotapa vaarantavat välittömästi tutkintoajoneuvon matkustajien tai muiden tienkäyttäjien turvallisuuden. Koe on hylättävä riippumatta siitä, onko ajokokeen vastaanottajan puuttava ajamiseen.

Jos ajokokeen vastaanottaja arvioi ajokorttia suorittavan suorituksen olevan vaaraksi itselleen tai muille, hänen on välittömästi keskeytettävä koe. Keskeytyksestä seuraa aina kokeen hylkääminen.

Ajokokeen arvioinnissa erityistä huomiota on kiinnitettävä tilanteisiin, joissa tulee esiin selkeä sääntörikkomus, toistuva virheellinen toiminta tai piittaamattomuus muita tienkäyttäjiä kohtaan. Arvioinnissa on lisäksi kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, osoittaako ajokorttia suorittava harkitsevaa ja sosiaalista liikennekäyttäytymistä. Tämän tulisi näkyä ajotavassa ja se on huomioitava kokonaisarvioinnissa.

Ajokokeen vastaanottaja voi arvioinnin tueksi esittää kokeen lopuksi kysymyksiä ja keskustella ajokokeen suorittajan kanssa ajokokeen aikana tapahtuneiden tilanteiden pohjalta. Kysymysten ja keskustelun kautta ajokokeen vastaanottaja voi varmistua ajokoetta suorittavan osaamisesta ja liikennetilanteiden ymmärtämisestä. Kysymyksiä ei saa käyttää teoriaosaamisen suullisena kuulusteluna.

9 Loppukeskustelu

Ajokokeen vastaanottaja kertoo ajokokeen päätöksen ja sen perusteet ajokorttia suorittavalle aina loppukeskustelun aluksi kuunneltuaan ensin ajokorttia suorittavan näkemyksen ajokoesuorituksesta.

Ajokokeen loppukeskustelu koostuu seuraavista asioista:

- Ajokokeen vastaanottajan päätös ja perusteet ajokorttia suorittavan kanssa keskustelun ja tehty itsearviointia hyödyntäen
- Ajokorttia suorittavan kuljettajana kehittyminen
- Palautteen toimittaminen sähköisesti ja mahdollisuus maksullisen oikaisuvaatimuksen tekemiseen

Lisäksi hyväksytyn ajokokeen päätteeksi ajokokeen vastaanottaja käy ajokorttia suorittavan kanssa läpi seuraavat asiat:

- Ajo-oikeus (Todistus kuljettajantutkinnon hyväksymisestä)
- Ajokortin toimittaminen ja voimassaoloaika

Ajokokeen vastaanottajan on aina varmistettava, että ajokorttia suorittava ymmärtää päätöksen perusteet ja palautteen keskeiset sisällöt.

Marko Rajamäki
Yksikönpäällikkö

Marjo Immonen
Asiantuntija

Liite 1 *Käsittelykoe luokassa AM/120*

1 Käytettävä alue

Käsittelykoe suoritetaan siihen soveltuvalla alueella. Tehtävät suoritetaan kestopäällysteellä. Ajokorttia suorittavalla on mahdollisuus kokeilla jarrutuspaikan kitkaa ennen käsittelykokeen aloittamista.

2 Merkitseminen

Tehtävissä käytettävien merkkien väliset etäisyydet mitataan merkkien keskikohdista. Tehtävien merkitsemiseen käytetään ympyräkartion muotoisia merkkejä, joiden korkeus on enintään 60 mm ja pohjan halkaisija enintään 200 mm.

3 Nopeuden mittaaminen

Ajokokeen vastaanottaja mittaa tehtävässä vaadittavan vähimmäisnopeuden saavuttamisen nopeuden mittaamiseen tarkoitetulla laitteella, mikäli sellainen on käytettävissä.

4 Tehtävät ja niiden suorittaminen

Käsittelykoe aloitetaan hidasajolla. Kaikki tehtävät on suoritettava istuen, jalat jalkatapeilla tai jalkatuilla. Lisäksi ajokorttia suorittavan tulee näyttää, että hän osaa ottaa tutkinnossa käytettävän mopon pois seisontatuelta, taluttaa U-käännöksen ja laittaa mopon seisontatuelle.

Vaikeissa olosuhteissa voi ajokokeen vastaanottaja harkintansa mukaan muuttaa tehtävien mitoitus.

AM/120-luokan kaksipyöräisen mopon käsittelykoe koostuu kolmesta tehtävästä:

- Hidasajo
- Portit
- Tehokas jarrutus

AM/120-luokan kolmipyöräisen mopon käsittelykoe koostuu kolmesta tehtävästä

- Jarrutus ja välitön liikkeellelähtö
- Pujottelu
- Peruutus

5 Tehtävien arviointi ja päätös käsittelykokeesta

Jokaista toimenpidettä saa yrittää kaksi kertaa. Kolmas yrityskerta sallitaan, jos ongelmana on ainoastaan se, että ajokorttia suorittava ei saavuta tehtävän oikeaa suoritusnopeutta. Mikäli kaikki yritykset epäonnistuvat, käsittelykoe hylätään.

Toimenpiteen yrityskerta katsotaan hylätyksi mikäli:

- Mopo tai kuljettaja koskettaa ratamerkkeihin tai ylittää tehtävään määritellyn alueen rajan

- Kuljettaja koskettaa jalalla maata muussa kuin jarrutustehtävän pysähdyksessä. Tämä ei koske kolmipyöräisestä ajoneuvosta nousemista tehtävän aikana
- Kuljettaja ei noudata tehtävänantoa

Jos ajokokeen vastaanottaja arvioi ajokorttia suorittavan olevan vaaraksi itselleen tai muille, hänen on välittömästi keskeytettävä käsittelykoe. Keskeytyksestä seuraa aina kokeen hylkääminen.

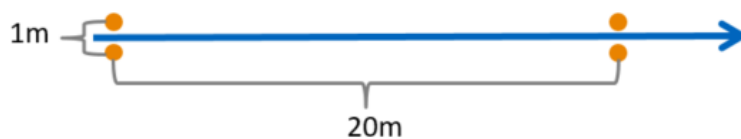
Päätös käsittelykokeesta ja sen perustelut on kerrottava ajokorttia suorittavalle suullisesti ja kirjallisesti.

6 Käsittelykokeen tehtävät AM/120-luokan kaksipyöräiselle mopolle

6.1 Hidasajo

Tehtävässä mitataan ajokorttia suorittavan taitoa hallita mopo alhaisessa nopeudessa.

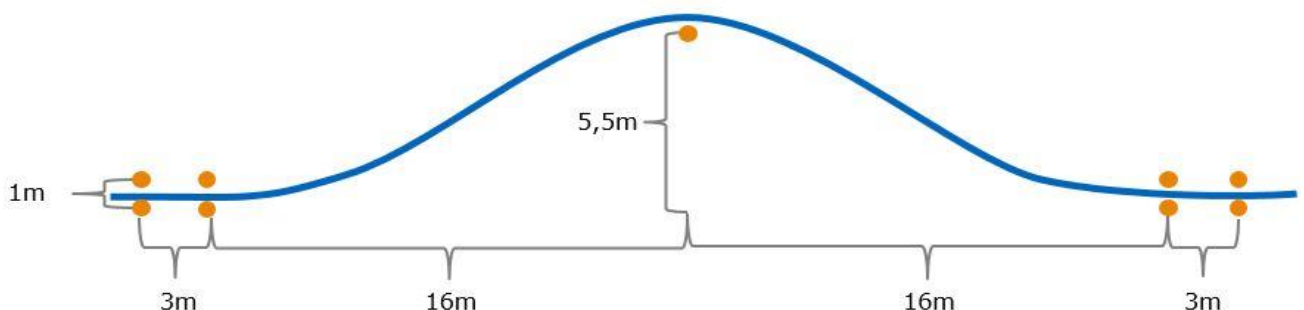
Tehtävässä nopeus on säädeltävä kytkintä (ei koske mopoa, jossa ei ole kytkinvipua), kaasua ja takajarrua käyttäen, sekä nopeuden on oltava niin hidas, että tasapaino on haettava ohjauksella, kuitenkin enintään 5 km/h.

Tehtävä arvioidaan kokonaisuutena ja siinä on erityisesti arvioitava mopon hallintalaitteiden käyttöä, tasapainoa, katseen suuntausta ja jalkojen asentoa jalkatapeilla tai jalkatuilla.

6.2 Portit

Tehtävässä mitataan ajokorttia suorittavan taitoa hallita mopo kaarreaajossa.

Tehtävä on suoritettava tasaisella 30 km/h nopeudella vähintään 2 -vaihdetta käyttäen (ei koske mopoa, jossa ei ole kytkinvipua).

Tehtävä arvioidaan kokonaisuutena ja siinä on erityisesti arvioitava katseen suuntausta.

6.3 Tehokas jarrutus

Tehtävässä mitataan ajokorttia suorittavan taitoa pysäyttää mopo tehokkaasti ja hallitusti.

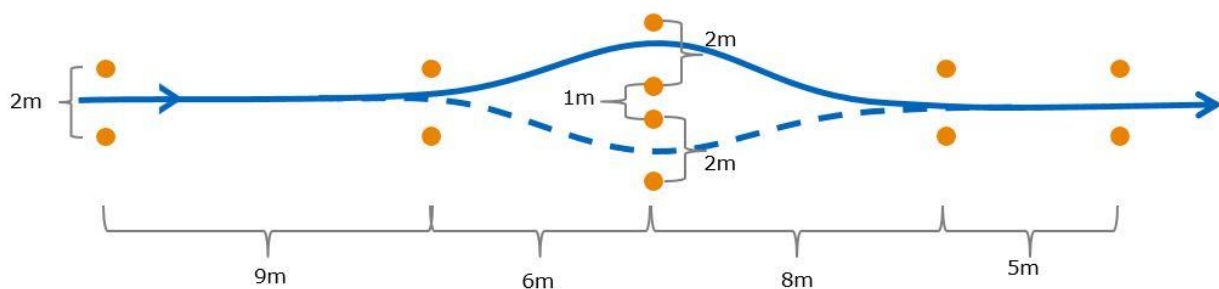
Jarrutus on aloitettava mopolla vähintään 35 km/h nopeudesta. Tehtävässä arvioidaan jarrutustekniikkaa ja jarrutukseen käytettyä matkaa, ei jarrutuksen aloituskohtaa.

Tehtävä arvioidaan kokonaisuutena ja siinä on erityisesti arvioitava etu- ja takajarrun käyttöä, katseen suuntausta ja kuljettajan asentoa.

7 Käsittelykokeen tehtävät AM/120-luokan kolmipyöräiselle mopolle

7.1 Jarrutus ja väistön liikkeellelähtö

Tehtävässä mitataan ajokorttia suorittavan kykyä pysäyttää ajoneuvo tehokkaasti ja väistää este hallitusti.

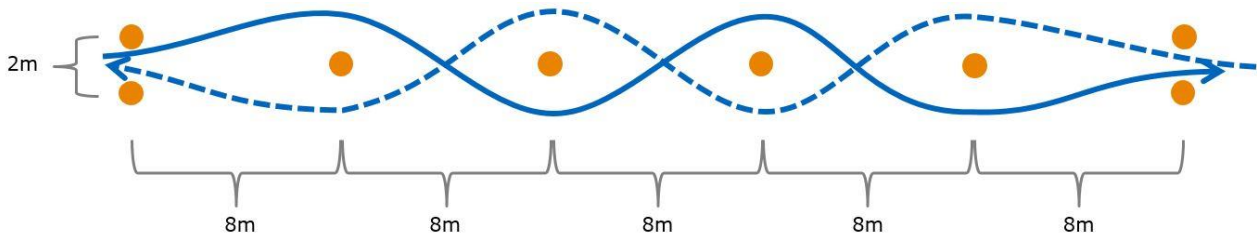

Tehtävässä kiihdytetään 35 km/h nopeuteen, josta jarrutus aloitetaan. Ajoneuvo on saatava pysähtymään hallitusti 9 m matkalla. Tästä jatketaan välittömästi esteen väistämiseen kuvan osoittamalla tavalla. Väistön jälkeen ajokorttia suorittava palaa väistöä edeltäneelle ajolinjalle. Ajokokeen vastaanottaja päättää ennen tehtävän suorittamista kummalta puolelta ajokorttia suorittava väistää esteen. Vaihtoehtoinen väistösuunta on merkattu kuvaan katkoviivalla.

Tehtävä arvioidaan kokonaisuutena ja siinä on erityisesti arvioitava jarrutuksen tehokkuutta ja katseen suuntausta.

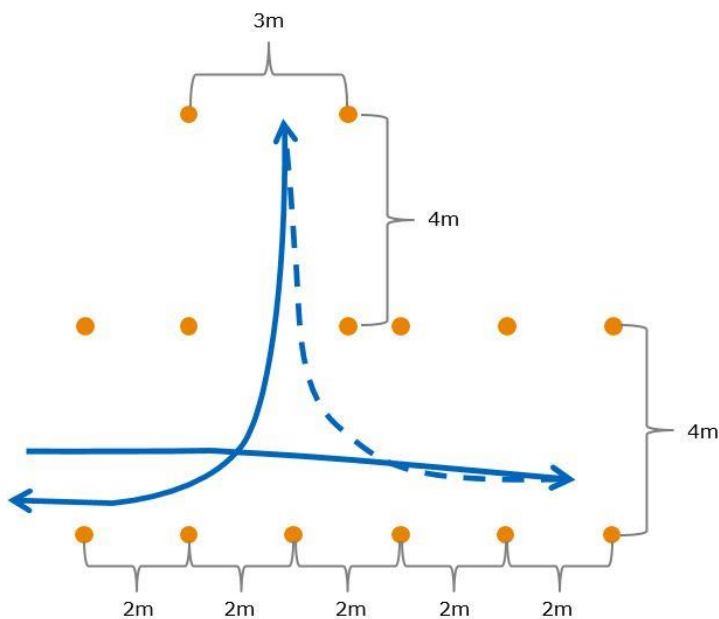
7.2 Pujottelu

Tehtävässä mitataan ajokorttia suorittavan taitoa hallita ajoneuvon ulottuvuudet.

Tehtävässä pujotellaan 4 merkkiä kuvan mukaisesti. Tehtävän aikana saa tarvittaessa korjata taaksepäin.

Tehtävä arvioidaan kokonaisuutena ja siinä on erityisesti arvioitava ohjaustekniikkaa ja katseen suuntausta.

7.3 Peruutus

Tehtävässä mitataan ajokorttia suorittavan taitoa kääntää ajoneuvo peruuttaen.

Tehtävässä ajoneuvo käännetään tulosuuntaan peruutusvaihdetta käyttäen. Tehtävän aikana saa korjata tarvittaessa eteen- ja taaksepäin. Mikäli ajoneuvossa ei ole peruutusvaihdetta, peruutustehtävää ei tehdä.

Tehtävä arvioidaan kokonaisuutena ja siinä on erityisesti arvioitava katseen suuntausta ja ohjaustekniikkaa.

Liite 2 *Käsittelytehtävä luokassa AM/121 ilman kiinteää korirakennetta*

1 Käytettävä alue

Käsittelytehtävä suoritetaan siihen soveltuvalla alueella. Ajokorttia suorittavalla on mahdollisuus kokeilla jarrutuspaikan kitkaa ennen käsittelykokeen aloittamista.

2 Merkitseminen

Tehtävässä ei tarvitse käyttää merkkejä radan merkitsemiseksi. Ajokokeen vastaanottaja käy ajokorttia suorittavan kanssa tehtävänkulun läpi ennen suoritusta.

3 Nopeuden mittaaminen

Ajokokeen vastaanottaja voi mitata tehtävässä vaadittavan vähimmäisnopeuden saavuttamisen nopeuden mittaamiseen tarkoitetulla laitteella.

4 Tehtävän suorittaminen

Tehtävä on suoritettava istuen, jalat jalkatapeilla tai jalkatuilla. Keliolosuhteet eivät vaikuta käsittelykokeen tehtävän suoritusnopeuteen tai arviointiin.

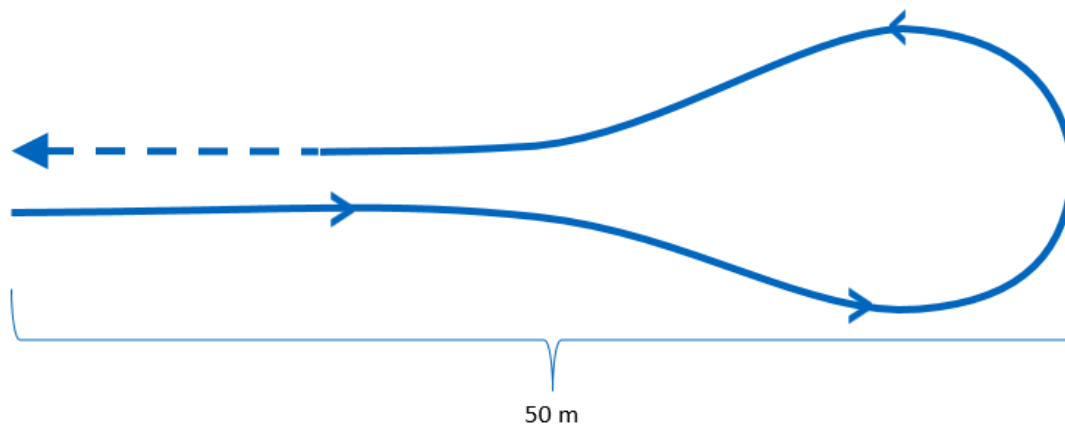
5 Tehtävän arviointi

Käsittelytehtävää saa yrittää kaksi kertaa. Mikäli molemmat yritykset epäonnistuvat, ajokoe hylätään.

Jos ajokokeen vastaanottaja arvioi ajokorttia suorittavan olevan vaaraksi itselleen tai muille, hänen on välittömästi keskeytettävä käsittelytehtävä. Keskeytyksestä seuraa aina kokeen hylkääminen.

6 Käsittelytehtävä

Tehtävässä mitataan ajokorttia suorittavan taitoa hallita ajoneuvoa vaihtelevissa nopeuksissa, sekä taitoa pysäyttää ajoneuvo tehokkaasti ja hallitusti.

Käsittelytehtävässä ajokorttia suorittavan tulee lähteä hallitusti liikkeelle, kiihdyttää nopeutta ja hidastaa nopeus käännökseen sopivaksi. Ajokorttia suorittavan tulee tehdä hallittu käänнос takaisin tulosuuntaan. Käännökseen voi suorittaa kumpaan suuntaan tahansa. Takaisin tullessa ajokorttia suorittavan tulee kiihdyttää ripeästi nopeutta ja tehdä tehokas jarrutus vähintään 25km/h nopeudesta. Jarrutuksen voi aloittaa heti, kun ajokorttia suorittava on saavuttanut tavoitenopeuden. Tehtävä on suoritettava yhtenä kokonaisuutena, eikä tehtävän aikana saa laittaa jalkaa maahan.

Liite 3 *Käsittelykoe luokissa A1, A2 ja A*

1 Käytettävä alue

Käsittelykoe suoritetaan siihen soveltuvalla alueella. Tehtävät suoritetaan kestopäällysteellä. Ajokorttia suorittavalla on mahdollisuus kokeilla jarrutuspaikan kitkaa ennen käsittelykokeen aloittamista.

2 Merkitseminen

Tehtävissä käytettävien merkkien väliset etäisyydet mitataan merkkien keskikohdista. Tehtävien merkitsemiseen käytetään ympyräkartion muotoisia merkkejä, joiden korkeus on enintään 60 mm ja pohjan halkaisija enintään 200 mm.

3 Nopeuden mittaaminen

Ajokokeen vastaanottaja mittaa tehtävässä vaadittavan vähimmäisnopeuden saavuttamisen nopeuden mittaamiseen tarkoitetulla laitteella, mikäli sellainen on käytettävissä.

4 Tehtävät ja niiden suorittaminen

Käsittelykoe aloitetaan hitaiden nopeuksien toimenpiteillä. Kaikki tehtävät on suoritettava istuen, jalat jalkatapeilla tai jalkatuilla. Lisäksi ajokorttia suorittavan tulee näyttää, että hän osaa ottaa tutkinnossa käytettävän moottoripyörän pois seisontatuelta, taluttaa U-käännöksen ja laittaa moottoripyörän seisontatuelle.

Keliolosuhteet eivät vaikuta käsittelykokeen tehtävien mitoittamiseen, suoritusnopeuteen tai arviointiin.

4.1 A-luokkien käsittelykoe koostuu viidestä tehtävästä:

- Hitaiden nopeuksien toimenpiteet
- Väistö
- Portit
- Jarrutus ja välitön liikkeellelähtö
- Tehokas jarrutus

5 Tehtävien arviointi ja päätös käsittelykokeesta

Jokaista toimenpidettä saa yrittää kaksi kertaa. Kolmas yrityskerta sallitaan, jos ongelmana on ainoastaan se, että ajokorttia suorittava ei saavuta tehtävän oikeaa suoritusnopeutta. Mikäli kaikki yritykset epäonnistuvat, käsittelykoe hylätään.

Toimenpiteen yrityskerta katsotaan hylätyksi mikäli:

- Moottoripyörä tai kuljettaja koskettaa ratamerkkeihin tai ylittää tehtävään määritellyn alueen rajan
- Kuljettaja koskettaa jalalla maata muissa kuin hitaiden nopeuksien toimenpiteiden ja jarrutustehtävien vaadituissa pysähdyksissä.
- Kuljettaja ei noudata tehtävänantoa

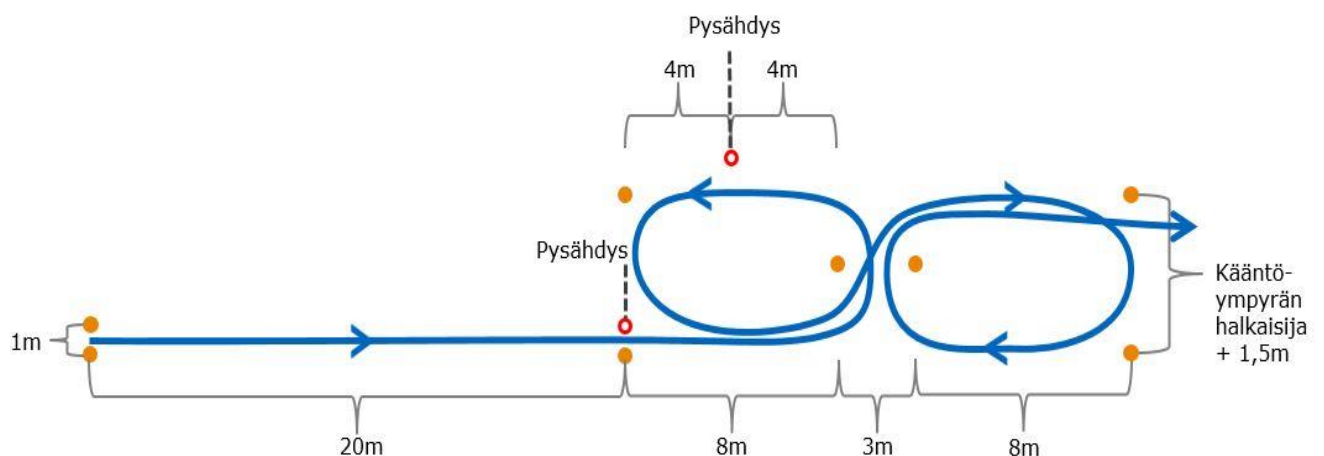
Jos ajokokeen vastaanottaja arvioi ajokorttia suorittavan olevan vaaraksi itselleen tai muille, hänen on välittömästi keskeytettävä käsittelykoe. Keskeytyksestä seuraa aina kokeen hylkääminen.

Päätös käsittelykokeesta ja sen perustelut on kerrottava ajokorttia suorittavalle suullisesti ja kirjallisesti.

6 Käsittelykokeen tehtävät A-luokissa

6.1 Hitaiden nopeuksien toimenpiteet

Tehtävässä mitataan ajokorttia suorittavan taitoa hallita moottoripyörä alhaisessa nopeudessa.

Tehtävässä nopeus on säädeltävä kytkintä (ei koske moottoripyörää, jossa ei ole kytkinvipua), kaasua ja takajarrua käyttäen, sekä nopeuden on oltava niin hidas, että tasapaino on haettava ohjauksella, kuitenkin enintään 5 km/h.

Tehtävän pujotteluosuuden leveys on tutkinnossa käytettävän moottoripyörän käntöympyrän halkaisija + 1,5m. Ajokokeen vastaanottaja varmistaa tarvittaessa käntöympyrän halkaisijan taluttamalla tutkinnossa käytettävää moottoripyörää.

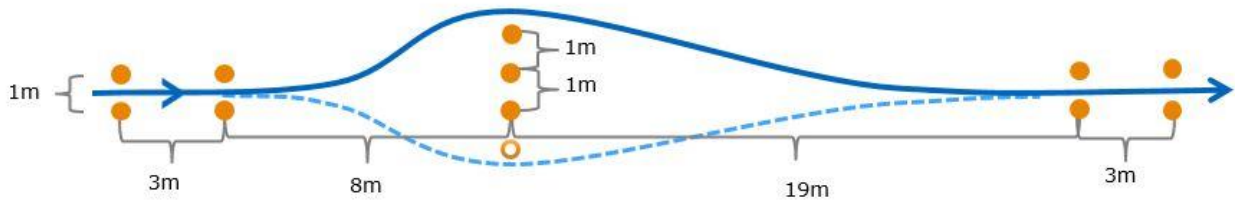
Tehtävässä tulee tehdä kaksi pysähdystä, joiden paikat on merkitty kuvaan punaisilla merkeillä. Ajokorttia suorittavan on pysäytettävä moottoripyörän eturengas merkin kohtaan.

Tehtävä arvioidaan kokonaisuutena ja siinä on erityisesti arvioitava moottoripyörän hallintalaitteiden käyttöä, tasapainoa, katseen suuntausta ja jalkojen asentoa jalkatapeilla tai jalkatuilla.

Tehtävä koostuu kahdesta toimenpiteestä; 20 metrin suorahidasajo ja pujottelu. Mikäli vain toinen toimenpiteistä hylätään ensimmäisellä yrityskerralla, tarvitsee tehtävän uusinnassa suorittaa vain hylätty toimenpide.

6.2 Väistö

Tehtävässä mitataan ajokorttia suorittavan taitoa väistää este turvallisesti.

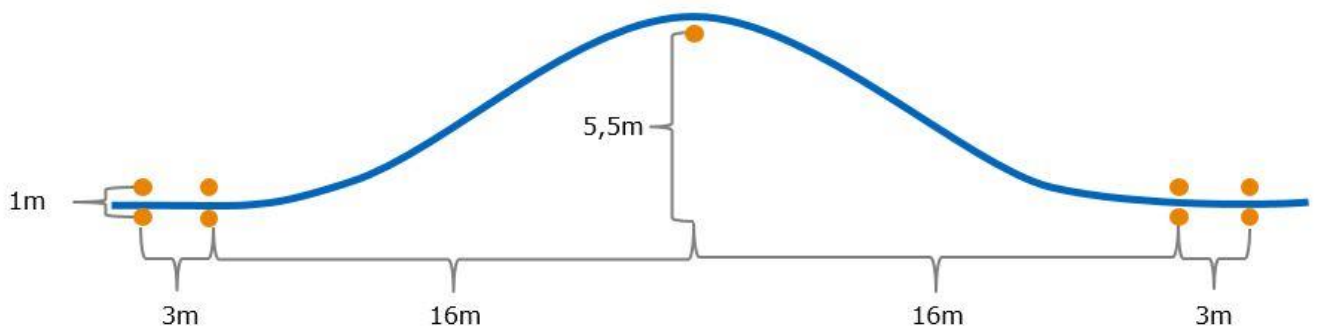

Nopeuden tulee olla aloitusporttien välissä vähintään 50km/h. Tehtävä on suoritettava käyttäjäraruja käyttämättä ja vähintään 3 -vaihdetta käyttäen (ei koske moottoripyörää, jossa ei ole kytkinvipua).

Vaihtoehtoinen väistösuunta on merkattu kuvaan katkoviivalla. Ajokokeen vastaanottaja päättää ennen tehtävän suorittamista kummalta puolelta ajokorttia suorittava väistää esteen. Tehtävä arvioidaan kokonaisuutena ja siinä on erityisesti arvioitava ohjaustekniikkaa ja katseen suuntausta.

6.3 Portit

Tehtävässä mitataan ajokorttia suorittavan taitoa hallita moottoripyörä kaarreajossa.

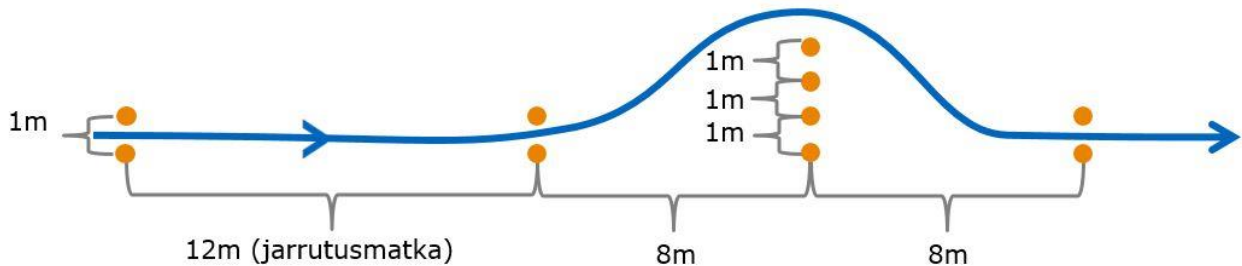

Tehtävä on suoritettava tasaisella 30 km/h nopeudella vähintään 2 -vaihdetta käyttäen (ei koske moottoripyörää, jossa ei ole kytkinvipua).

Tehtävä arvioidaan kokonaisuutena ja siinä on erityisesti arvioitava katseen suuntausta.

6.4 Jarrutus ja välitön liikkeellelähtö

Tehtävässä mitataan ajokorttia suorittavan kykyä pysäyttää moottoripyörä hallitusti ja lähteä välittömästi liikkeelle väistäen este.

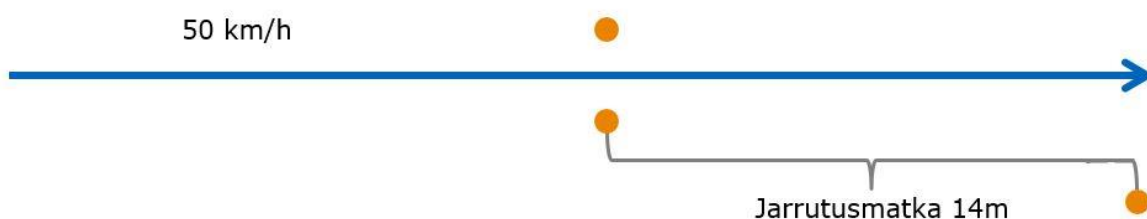

Jarrutus on aloitettava vähintään 40km/h nopeudesta ja vähintään 3-vaihdetta käyttäen (ei koske moottoripyörää, jossa ei ole kytkinvipua). Jarrutuksen aikana vaihdetaan alimmalle vaihteelle ja moottoripyörä pysäytetään. Pysähdyksen kohdalla ajokorttia suorittava saa yhden keran laittaa jalan tai molemmat jalat yhtä aikaa maahan. Tästä on jatkettava välittömästi esteen väistämiseen.

Tehtävä arvioidaan kokonaisuutena ja siinä on erityisesti arvioitava etu- ja takajarrun sekä vaihteiden käyttöä ja katseen suuntausta.

6.5 Tehokas jarrutus

Tehtävässä mitataan ajokorttia suorittavan taitoa pysäyttää moottoripyörä tehokkaasti ja hallitusti.

Jarrutus on aloitettava moottoripyörällä vähintään 50 km/h nopeudesta. Tehtävässä arvioidaan jarrutustekniikkaa ja jarrutukseen käytettyä matkaa, ei jarrutuksen aloituskohtaa.

Tehtävä arvioidaan kokonaisuutena ja siinä on erityisesti arvioitava etu- ja takajarrun käyttöä, katseen suuntausta ja kuljettajan asentoa.

Liite 4 *Käsittelykokeet luokissa BE, C1E, CE, D1E ja DE ja käsittelytehtävä luokassa D*

1 BE- luokka

1.1 Käsittelykokeen tavoite

Käsittelykokeen tavoitteena on varmistaa, että ajokorttia suorittava osaa käsitellä ajoneuvoyhdistelmää turvallisesti ja hallitsee ajoneuvoyhdistelmän ulottuvuudet, sekä toimii siten että vaaraa ajoneuvoyhdistelmän rikkoutumiselle ei ole.

1.2 Käsittelykokeen sisältö

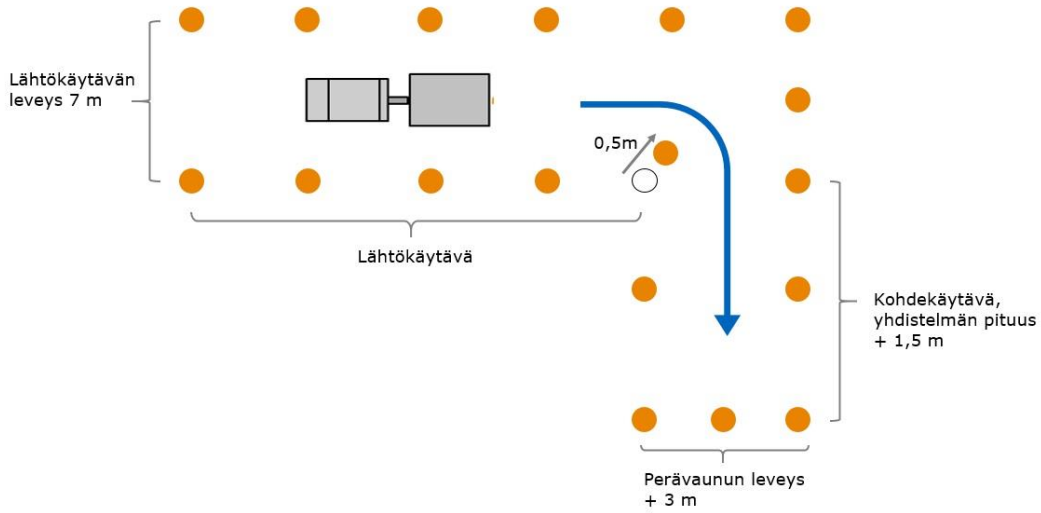
Käsittelykoetehtävä koostuu kolmesta toimenpiteestä:

1. Ajoneuvoyhdistelmän peruuttaminen
 - Toimenpiteessä peruutus suoritetaan alla olevien kuvien mukaisesti. Lähtötilanteessa yhdistelmän tulee olla kokonaan lähtökäytävässä, mutta sen ei tarvitse olla suorassa. Lopputilanteessa yhdistelmän tulee olla kokonaan kohdekäytävässä.
2. Perävaunun irrottaminen vetoautosta
 - Toimenpiteessä varmistetaan perävaunun paikallaan pysyminen ja irrotetaan perävaunu vetoautosta. Vetoauto ajetaan kokonaan lähtökäytävään.
3. Perävaunun kytkeminen vetoautoon
 - Toimenpiteessä vetoauto peruutetaan kohdekäytävään ja perävaunu kytketään vetoautoon.

Koe alkaa, kun ajokorttia suorittava aloittaa peruuttamisen. Koe päättyy, kun ajokorttia suorittava ilmoittaa toimenpiteet suoritetuiksi. Toimenpiteet tulee suorittaa 15 minuutissa.

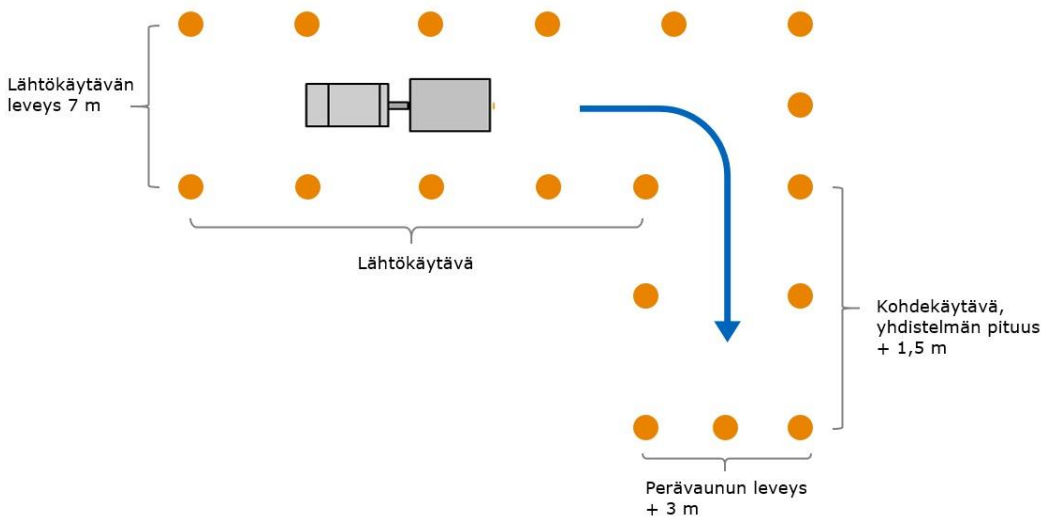
Kun yhdistelmän pituus on alle 11 metriä, kulmakeilaa siirretään 0,5 metriä 45 asteen kulmassa radan sisäosaa kohti (kuva 1).

Kuva 1

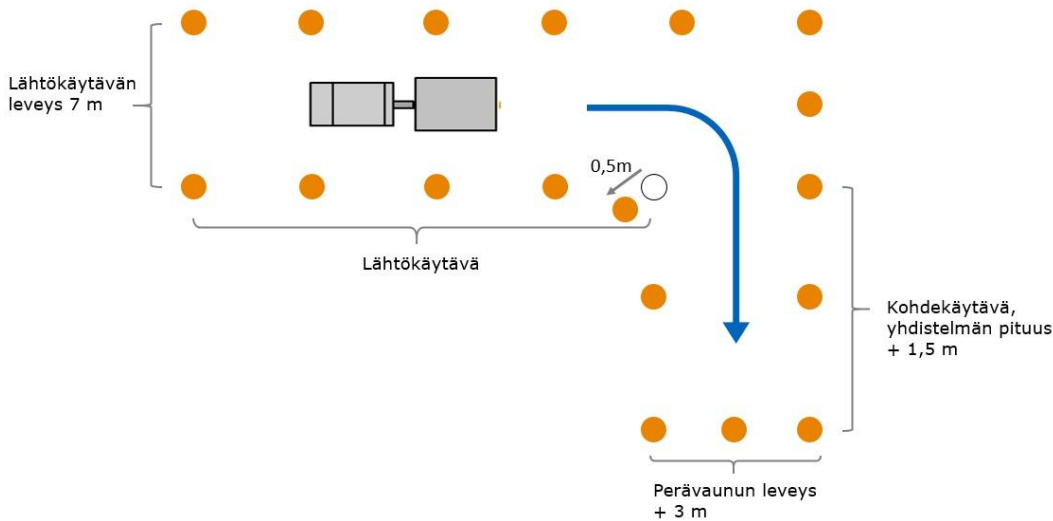
Kun yhdistelmän pituus on yli 11 metriä mutta alle 14 metriä, kulmakeila on normaalilla paikallaan (kuva 2).

Kuva 2

Kun yhdistelmän pituus on yli 14 metriä, kulmakeilaa siirretään 0,5 metriä 45 asteen kulmassa ulospäin kuvan mukaisesti (kuva 3).

Kuva 3

1.3 Käsittelykokeen arviointi ja päätös

Käsittelykokeessa arvioidaan ajokorttia suorittavan osaamista ajoneuvoyhdistelmän ja vetoauton peruuttamisessa, perävaunun irrottamisessa ja kytkemisessä. Lisäksi arvioidaan perävaunun irrottamisen yhteydessä perävaunun paikallaan pysymisen varmistaminen sekä perävaunun kytkemisen yhteydessä yhdistelmän tieliikennekelpoisuuden varmistaminen.

Käsittelykoe katsotaan hylätyksi mikäli:

- Ajokokeen vastaanottaja keskeyttää kokeen huomattessaan, että kokeen jatkaminen aiheuttaisi välittömän henkilövahingon tai yhdistelmän rikkoutumisen vaaran
- Kokeen suorittaja aiheuttaa ajoneuvoyhdistelmän rikkoutumisen
- Perävaunun kytkentää vetoautoon ei ole varmistettu
- Perävaunun paikallaan pysymistä ei ole varmistettu ennen irrotusta
- Ajoneuvoyhdistelmän tieliikennekelpoisuutta ei ole varmistettu
- Jokin vetoauton ja perävaunun välisistä kytkennöistä jää tekemättä
- Kytkentään liittyvien mekanismien kuntoa ei ole varmistettu
- Jarrujen vapautumista ei ole varmistettu
- Aiheutuu ajoneuvoyhdistelmän rikkoutuminen
- Ajoneuvoyhdistelmä koskettaa keilaan tai yhdistelmän jokin osa ylittää tehtävään määritellyn alueen rajan.
- Kohdassa 1.2 mainittuja toimenpiteitä ei ole suoritettu annetussa määräajassa

2 C1E- ja D1E- luokkien ajoneuvoyhdistelmät

2.1 Käsittelykokeen tavoite

Käsittelykokeen tavoitteena on varmistaa, että ajokorttia suorittava osaa käsitellä ajoneuvoyhdistelmää turvallisesti ja hallitsee ajoneuvoyhdistelmän ulottuvuudet, sekä toimii siten että vaa-
raa ajoneuvoyhdistelmän rikkoutumiselle ei ole.

2.2 Käsittelykokeen sisältö

Käsittelykoetehtävä koostuu kolmesta toimenpiteestä:

1. Perävaunun peruuttaminen alueelle PV
 - Toimenpide aloitetaan ajamalla ajoneuvo sisääntuloportista eteenpäin. Peruutuksen saa aloittaa siitä paikasta, jonka ajokorttia suorittava itse valitsee. Toimenpiteessä perävaunu peruutetaan sille varatulle alueelle. Toimenpiteen lopuksi perävaunun tulee olla vetoaisa mukaan lukien kokonaan alueella PV
2. Perävaunun irrottaminen vetoautosta ja vetoauton peruuttaminen alueelle VA
 - Toimenpiteessä yhdistelmä pysäköidään ja kytkentä irrotetaan. Vetoautoa siirretään eteenpäin ja peruutetaan alueelle VA. Toimenpiteen lopuksi vetoauton tulee olla kokonaan alueella VA.
3. Perävaunun kytkeminen vetoautoon
 - Toimenpiteessä vetoautoa siirretään eteenpäin, peruutetaan samalle linjalle perävaunun kanssa ja perävaunu kytketään vetoautoon. Kytkenmekanismit, jarrut ja sähkökytkennät tarkistetaan.

Koe alkaa, kun yhdistelmä ajetaan sisääntuloportista. Koe päättyy, kun ajokorttia suorittava ilmoittaa toimenpiteet suoritetuiksi. Käsittelykoe tulee suorittaa 15 minuutissa.

A = Alueen leveys on ajoneuvon leveys + 1,5m

B = Alueen pituus on ajoneuvon pituus + 1,5m

C = Yhdistelmän pituus

D = Esteen leveys 12m

E = Alueiden (PV, VA) etäisyys toisistaan 3m

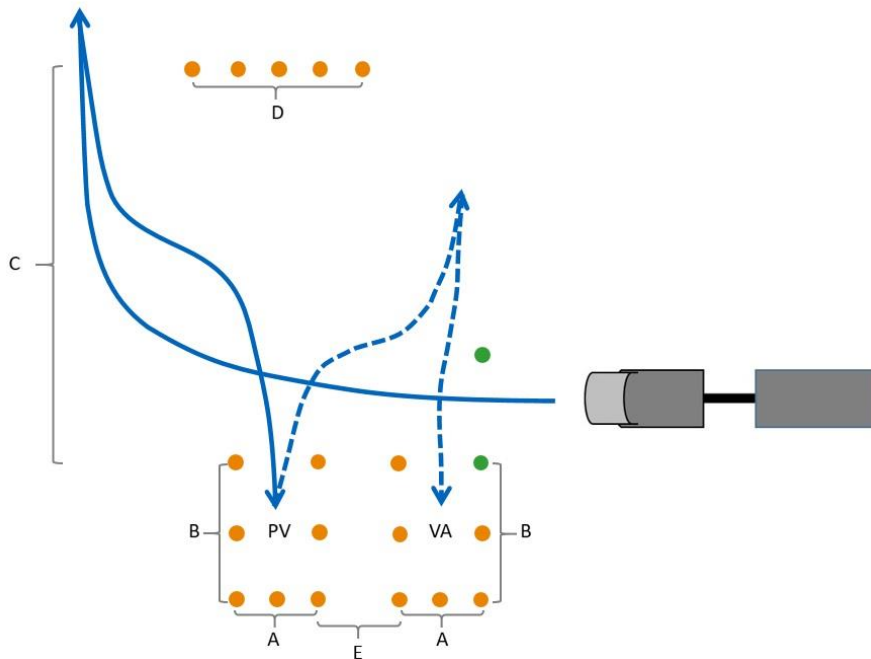
PV = Perävaunulle tarkoitettu alue

VA = Vetoautolle tarkoitettu alue

Este D sijoitetaan siten, että alue PV on symmetrisesti sen keskellä

Sisääntuloportti on merkitty kuvassa vihreillä keiloilla, sisääntuloportti sijoitetaan VA -alueen oikean reunan kohdalle, ja sen leveys on 5m

Alueet (PV, VA) merkitään erivärisillä keiloilla. Radan merkitsemiseen käytettävien keilojen korkeus on vähintään 0,4m.

2.3 Käsittelykokeen arviointi ja päätös

Käsittelykokeessa arvioidaan ajokorttia suorittavan osaamista ajoneuvoyhdistelmän ja vetoauton peruuttamisessa, perävaunun irrottamisessa ja kytkemisessä. Lisäksi arvioidaan perävaunun irrottamisen yhteydessä perävaunun paikallaan pysymisen varmistaminen sekä perävaunun kytkemisen yhteydessä yhdistelmän tieliikennekelpoisuuden varmistaminen.

Käsittelykoe katsotaan hylätyksi mikäli:

- Ajokokeen vastaanottaja keskeyttää kokeen huomattaessaan, että kokeen jatkaminen aiheuttaisi välittömän henkilövahingon tai yhdistelmän rikkoutumisen vaaran
- Kokeen suorittaja aiheuttaa ajoneuvoyhdistelmän rikkoutumisen
- Perävaunun kytkentää vetoautoon ei ole varmistettu
- Perävaunun paikallaan pysymistä ei ole varmistettu ennen irrotusta
- Ajoneuvoyhdistelmän tieliikennekelpoisuutta ei ole varmistettu
- Jokin vetoauton ja perävaunun välisistä kytkennöistä jää tekemättä
- Kytkentään liittyvien mekanismien kuntoa ei ole varmistettu
- Jarrujen vapautumista ei ole varmistettu
- Aiheutuu ajoneuvoyhdistelmän rikkoutuminen
- Ajoneuvoyhdistelmä koskettaa keilaan tai yhdistelmän jokin osa ylittää tehtävään määritellyn alueen rajan.
- Kohdassa 2.2 mainittuja toimenpiteitä ei ole suoritettu annetussa määräajassa

3 CE- ja DE- luokkien ajoneuvoyhdistelmät

3.1 Käsittelykokeen tavoite

Käsittelykokeen tavoitteena on varmistaa, että ajokorttia suorittava osaa käsitellä ajoneuvoyhdistelmää turvallisesti ja hallitsee ajoneuvoyhdistelmän ulottuvuudet, sekä toimii siten että vaaraa ajoneuvoyhdistelmän rikkoutumiselle ei ole.

3.2 Käsittelykokeen sisältö

Käsittelykoetehtävä koostuu kolmesta toimenpiteestä:

1. Perävaunun peruuttaminen alueelle PV

- Toimenpide aloitetaan ajamalla ajoneuvo sisääntuloportista eteenpäin. Peruutuksen saa aloittaa siitä paikasta, jonka ajokorttia suorittava itse valitsee. Toimenpiteessä perävaunu peruutetaan sille varatulle alueelle. Toimenpiteen lopuksi perävaunun tulee olla vetoaisa mukaan lukien kokonaan alueella PV

2. Perävaunun irrottaminen vetoautosta ja vetoauton peruuttaminen alueelle VA

- Toimenpiteessä yhdistelmä pysäköidään ja kytkentä irrotetaan. Vetoautoa siirretään eteenpäin ja peruutetaan alueelle VA. Toimenpiteen lopuksi vetoauton tulee olla kokonaan alueella VA.

3. Perävaunun kytkeminen vetoautoon

- Toimenpiteessä vetoautoa siirretään eteenpäin, peruutetaan samalle linjalle perävaunun kanssa ja perävaunu kytketään vetoautoon. Kytkenämekanismit, jarrut ja sähkökytkennät tarkistetaan.

Koe alkaa, kun yhdistelmä ajetaan sisääntuloportista. Koe päättyy, kun ajokorttia suorittava ilmoittaa toimenpiteet suoritetuiksi. Käsittelykoe tulee suorittaa 15 minuutissa.

A = Alueen leveys on ajoneuvon leveys + 1,5m

B = Alueen pituus on ajoneuvon pituus + 1,5m

C = Yhdistelmän pituus + 5m

D = Esteen leveys 12m

E = Alueiden (PV, VA) etäisyys toisistaan 3m

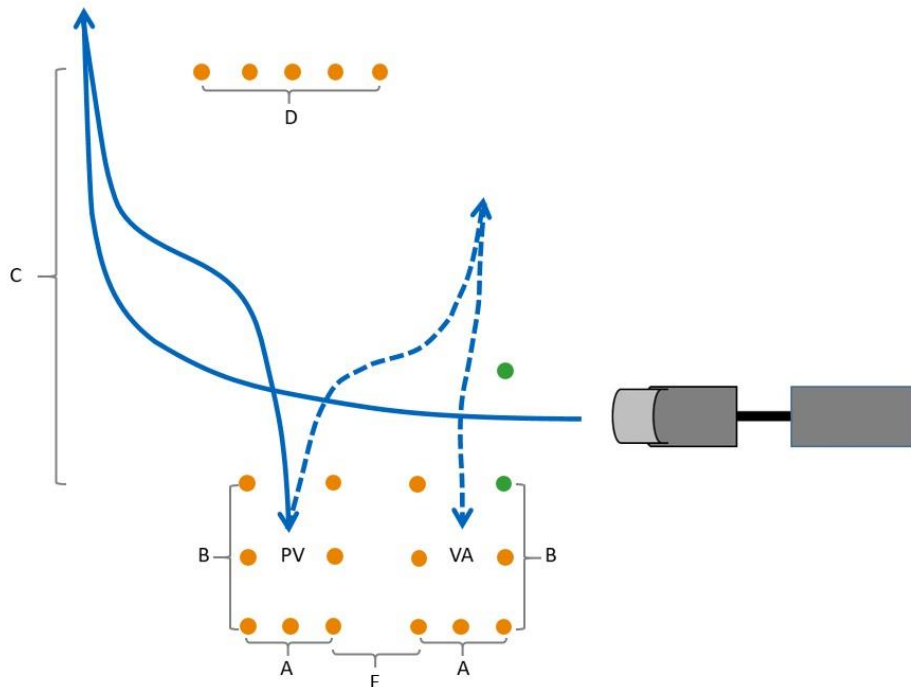
PV = Perävaunulle tarkoitettu alue

VA = Vetoautolle tarkoitettu alue

Este D sijoitetaan siten, että alue PV on symmetrisesti sen keskellä.

Sisääntuloportti on merkitty kuvassa vihreillä keiloilla, sisääntuloportti sijoitetaan VA -alueen oikean reunan kohdalle, ja sen leveys on 5m

Alueet (PV, VA) merkitään erivärisillä keiloilla. Radan merkitsemiseen käytettävien keilojen korkeus on vähintään 0,4m.

3.3 Käsittelykokeen arviointi ja päätös

Käsittelykokeessa arvioidaan ajokorttia suorittavan osaamista ajoneuvoyhdistelmän ja vetoauton peruuttamisessa, perävaunun irrottamisessa ja kytkemisessä. Lisäksi arvioidaan perävaunun irrottamisen yhteydessä perävaunun paikallaan pysymisen varmistaminen sekä perävaunun kytkemisen yhteydessä yhdistelmän tieliikennekelvoinisuuden varmistaminen.

Käsittelykoe katsotaan hylätyksi mikäli:

- Ajokokeen vastaanottaja keskeyttää kokeen huomattessaan, että kokeen jatkaminen aiheuttaisi välittömän henkilövahingon tai yhdistelmän rikkoutumisen vaaran
- Kokeen suorittaja aiheuttaa ajoneuvoyhdistelmän rikkoutumisen
- Perävaunun kytkentää vetoautoon ei ole varmistettu
- Perävaunun paikallaan pysymistä ei ole varmistettu ennen irrotusta
- Ajoneuvoyhdistelmän tieliikennekelvoinisuutta ei ole varmistettu
- Jokin vetoauton ja perävaunun välisistä kytkennöistä jää tekemättä
- Kytkentään liittyvien mekanismien kuntoa ei ole varmistettu
- Jarrujen vapautumista ei ole varmistettu
- Aiheutuu ajoneuvoyhdistelmän rikkoutuminen
- Ajoneuvoyhdistelmä koskettaa keilaan tai yhdistelmän jokin osa ylittää tehtävään määritellyn alueen rajan.
- Kohdassa 3.2 mainittuja toimenpiteitä ei ole suoritettu annetussa määräajassa

4 CE- luokan puoliperävaunuyhdistelmä

4.1 Käsittelykokeen tavoite

Käsittelykokeen tavoitteena on varmistaa, että ajokorttia suorittava osaa käsitellä ajoneuvoyhdistelmää turvallisesti ja hallitsee ajoneuvoyhdistelmän ulottuvuudet, sekä toimii siten että vaaraa ajoneuvoyhdistelmän rikkoutumiselle ei ole.

4.2 Käsittelykokeen sisältö

Käsittelykoetehtävä koostuu kolmesta toimenpiteestä:

1. Perävaunun peruuttaminen alueelle PV
 - Toimenpide aloitetaan ajamalla ajoneuvo sisääntuloportista eteenpäin. Peruutuksen saa aloittaa siitä paikasta, jonka ajokorttia suorittava itse valitsee. Toimenpiteessä perävaunu peruutetaan sille varatulle alueelle. Toimenpiteen lopuksi perävaunun tulee olla kokonaan alueella PV
2. Perävaunun irrottaminen vetoautosta ja vetoauton peruuttaminen alueelle VA
 - Toimenpiteessä yhdistelmä pysäköidään ja kytkentä irrotetaan. Vetoautoa siirretään eteenpäin ja peruutetaan alueelle VA. Toimenpiteen lopuksi vetoauton tulee olla kokonaan alueella VA.
3. Perävaunun kytkeminen vetoautoon
 - Toimenpiteessä vetoautoa siirretään eteenpäin, peruutetaan samalle linjalle perävaunun kanssa ja perävaunu kytketään vetoautoon. Kytkenmekanismit, jarrut ja sähkökytkennät tarkistetaan.

Koe alkaa, kun yhdistelmä ajetaan sisääntuloportista. Koe päättyy, kun ajokorttia suorittava ilmoittaa toimenpiteet suoritetuiksi. Käsittelykoe tulee suorittaa 15 minuutissa.

A = Alueen leveys on ajoneuvon leveys + 1,5m

B = Alueen pituus on ajoneuvon pituus + 1,5m

C = Yhdistelmän pituus + 2m

D = Esteen leveys 12m

E = Alueiden (PV, VA) etäisyys toisistaan 3m

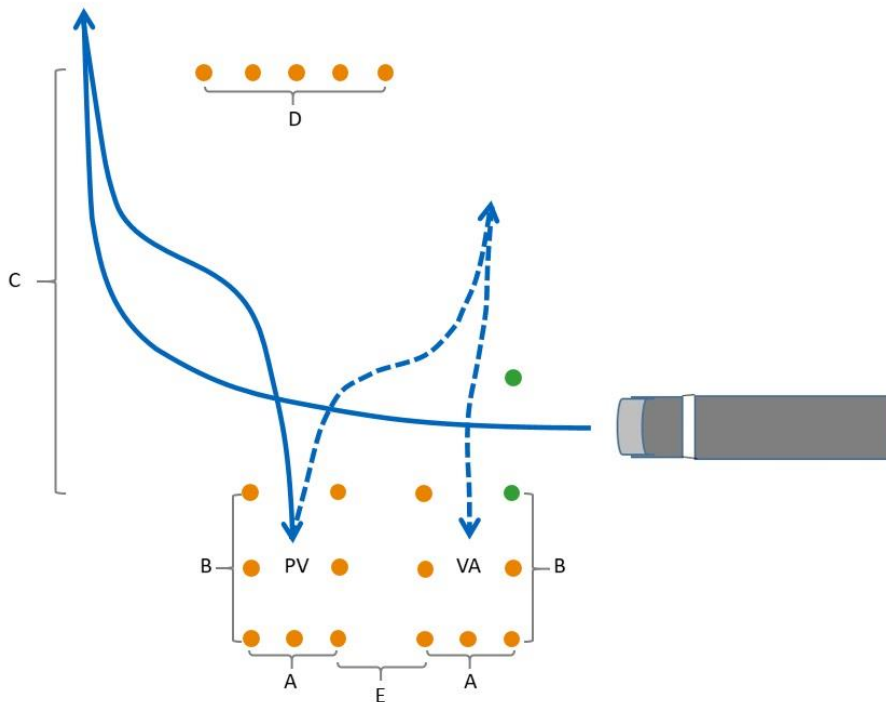
PV = Perävaunulle tarkoitettu alue

VA = Vetoautolle tarkoitettu alue

Este D sijoitetaan siten, että alue PV on symmetrisesti sen keskellä

Sisääntuloportti on merkitty kuvassa vihreillä keiloilla, sisääntuloportti sijoitetaan VA -alueen oikean reunan kohdalle, ja sen leveys on 5m

Alueet (PV, VA) merkitään erivärisillä keiloilla. Radan merkitsemiseen käytettävien keilojen korkeus on vähintään 0,4m.

4.3 Käsittelykokeen arviointi ja päätös

Käsittelykokeessa arvioidaan ajokorttia suorittavan osaamista ajoneuvoyhdistelmän ja vetoauton peruuttamisessa, perävaunun irrottamisessa ja kytkemisessä. Lisäksi arvioidaan perävaunun irrottamisen yhteydessä perävaunun paikallaan pysymisen varmistaminen sekä perävaunun kytkemisen yhteydessä yhdistelmän tieliikennekelpoisuuden varmistaminen.

Käsittelykoe katsotaan hylätyksi mikäli:

- Ajokokeen vastaanottaja keskeyttää kokeen huomattaessaan, että kokeen jatkaminen aiheuttaisi välittömän henkilövahingon tai yhdistelmän rikkoutumisen vaaran
- Kokeen suorittaja aiheuttaa ajoneuvoyhdistelmän rikkoutumisen
- Perävaunun kytkentää vetoautoon ei ole varmistettu
- Perävaunun paikallaan pysymistä ei ole varmistettu ennen irrotusta
- Ajoneuvoyhdistelmän tieliikennekelpoisuutta ei ole varmistettu
- Jokin vetoauton ja perävaunun välisistä kytkennöistä jää tekemättä
- Kytkentään liittyvien mekanismien kuntoa ei ole varmistettu
- Jarrujen vapautumista ei ole varmistettu
- Aiheutuu ajoneuvoyhdistelmän rikkoutuminen
- Ajoneuvoyhdistelmä koskettaa keilaan tai yhdistelmän jokin osa ylittää tehtävään määritellyn alueen rajan.
- Kohdassa 4.2 mainittuja toimenpiteitä ei ole suoritettu annetussa määräajassa

5 D- luokka

5.1 Käsittelytehtävän tavoite

Käsittelytehtävän tavoitteena on varmistaa, että ajokorttia suorittava osaa käsitellä linja-autoa turvallisesti ja hallitsee linja-auton ulottuvuudet, sekä toimii siten että vaaraa linja-auton rikkoutumiselle ei ole.

5.2 Käsittelytehtävän sisältö

Käsittelytehtävä koostuu kahdesta toimenpiteestä:

1. Ajoneuvon ajaminen alueelle 1
 - Toimenpide aloitetaan ajamalla ajoneuvo sisääntuloportista alueelle 1 etuperin. Toimenpiteen loppuksi ajoneuvon tulee olla kokonaan alueella 1.
2. Ajoneuvon peruuttaminen alueelle 2
 - Toimenpiteessä ajoneuvo peruutetaan alueelta 1 alueelle 2. Toimenpiteen loppuksi ajoneuvon tulee olla kokonaan alueella 2.

Tehtävä alkaa, kun linja-auto ajetaan sisääntuloportista. Tehtävä päättyy, kun ajokorttia suorittava ilmoittaa toimenpiteet suoritetuiksi. Tehtävä tulee suorittaa 5 minuutissa.

A = Alueen leveys on linja-auton leveys + 1,5m

B = Alueen pituus on linja-auton pituus + 1,5m

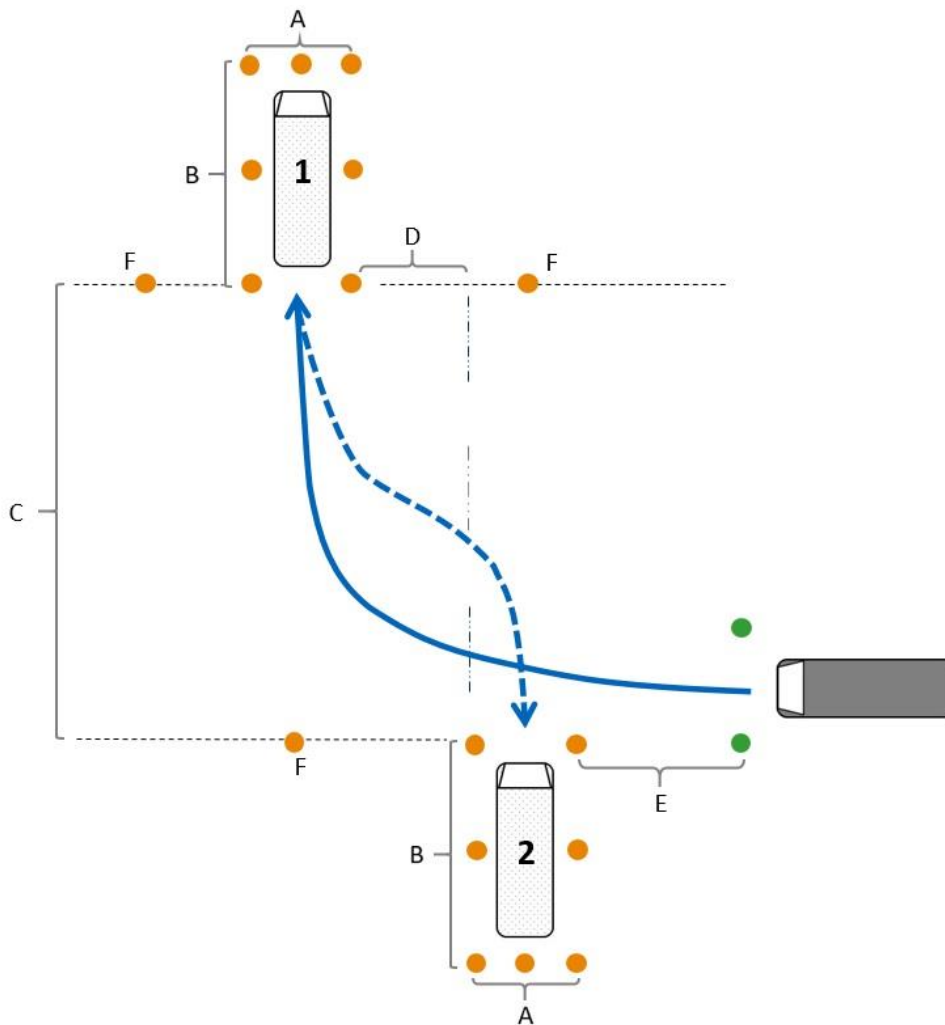
C = 1,5 x linja-auton pituus

D = Alueiden etäisyys toisistaan 4m

E = Sisääntuloportin (merkitty kuvassa vihreillä keiloilla) etäisyys kohdekäytävän 2 oikeasta reunasta 5m, sisääntuloportin leveys 5m.

F = Linjat, joita ei saa ylittää kokeen aikana ja jokainen linja merkitään vähintään yhdellä keilalla

Radan merkitsemiseen käytettävien keilojen korkeus on vähintään 0,4m.

5.3 D- luokan käsittelytehtävän arviointi ja päätös

Käsittelytehtävä katsotaan hylätyksi mikäli:

- Ajokokeen vastaanottaja keskeyttää tehtävän huomattaessaan, että tehtävän jatkaminen aiheuttaisi välittömän henkilövahingon tai linja-auton rikkoutumisen vaaran
- Tehtävän suorittaja aiheuttaa linja-auton rikkoutumisen
- Linja-auto koskettaa keilaan tai linja-auton jokin osa ylittää tehtävään määritellyn alueen rajan.
- Kohdassa 5.2 mainittuja toimenpiteitä ei ole suoritettu annetussa määräajassa